

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

55. aastakäik

9. veebruar 2012

Teatis nr	Sisukord	Lehekül
	I Resolutsioonid, soovitused ja arvamused	
	ARVAMUSED	
	Euroopa Andmekaitseinspektor	
2012/C 35/01	Euroopa andmekaitseinspektori arvamus, mis käsitleb õigusaktide ettepanekuid ühise põllumajandus- poliitika kohta pärast 2013. aastat	1
2012/C 35/02	Euroopa andmekaitseinspektori arvamus kuriteoohvrid käsitleva õigusaktide paketi kohta, sealhulgas ettepaneku kohta võtta vastu direktiiv, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded, ning ettepaneku kohta võtta vastu määrus tsiviilasjades kohaldatavate kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta	10
2012/C 35/03	Euroopa andmekaitseinspektori arvamus ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus Ameerika Ühendriikide ja Euroopa Liidu vahelise lepingu (milles käsitletakse broneeringuinfo kasutamist ja selle edastamist USA Sisejulgeolekuministeeriumile) sõlmimise kohta	16
	IV Teave	
	TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT	
	Euroopa Komisjon	
2012/C 35/04	Euro vahetuskurss	23

2012/C 35/05	Euroopa ühenduste võõrtöötajate sotsiaalkindlustuse halduskomisjon – Valuutavahetuskursid vastavalt nõukogu määrusele (EMÜ) nr 574/72.....	24
--------------	--	----

EUROOPA MAJANDUSPIIRKONDA KÄSITLEV TEAVE

EFTA järelevalveamet

2012/C 35/06	Suunised Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artikli 53 kohaldamiseks mereveoteenuste suhtes	26
--------------	--	----

V Teated

HALDUSMENETLUSED

Euroopa Komisjon

2012/C 35/07	Konkursikutse – EACEA/5/12 – MEDIA 2007 – Arendus, levi, edendus ja koolitus – Koolitus	40
2012/C 35/08	Väljavõte aktsiaseltsi Akcinė bendrovė bankas SNORAS suhtes tehtud kohtuotsusest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2001/24/EÜ krediitiasutuste saneerimise ja likvideerimise kohta (edaspidi „direktiiv“)	42

Parandused

2012/C 35/09	Konkursikutsed taotluste esitamiseks, et saada 2011. aasta projektide raames toetust üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) iga-aastase tööprogrammi (2007–2013) alusel (Komisjoni otsus K(2011) 1772, mida on muudetud komisjoni otsusega K(2011) 9531), parandus (ELT C 7, 10.1.2012)	43
--------------	---	----

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

ARVAMUSED

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR

Euroopa andmekaitseinspektori arvamus, mis käsitleb õigusaktide ettepanekuid ühise põllumajanduspoliitika kohta pärast 2013. aastat

(2012/C 35/01)

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 16,

võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid 7 ja 8,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrust (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta ⁽²⁾,

võttes arvesse taotlust arvamuse esitamiseks kooskõlas määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõikega 2,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE ARVAMUSE:

1. SISSEJUHATUS

1.1. Konsulteerimine Euroopa andmekaitseinspektoriga

1. 12. oktoobril 2011 võttis komisjon vastu järgmised ettepanekud (edaspidi „ettepanekud“) ühise põllumajanduspoliitika (edaspidi „ÜPP“) kohta pärast 2013. aastat, mis saadeti samal päeval Euroopa andmekaitseinspektorile konsulteerimiseks:

- ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad (edaspidi „otsetoetuste määrus“) ⁽³⁾;
- ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus (edaspidi „ÜTK määrus“) ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

⁽²⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

⁽³⁾ KOM(2011) 625 (lõplik).

⁽⁴⁾ KOM(2011) 626 (lõplik).

- ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (edaspidi „maaelu arengu määrus“) ⁽⁵⁾;
  - ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja järelevalve kohta (edaspidi „horisontaalne määrus“) ⁽⁶⁾;
  - ettepanek võtta vastu nõukogu määrus, millega määratakse kindlaks põllumajandustoodete ühise turukorraldusega seotud teatavate toetuste kehtestamise meetmed ⁽⁷⁾;
  - ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 73/2009 seoses põllumajandustootjatele 2013. aastal makstavate otsetoetuste kohaldamisega ⁽⁸⁾;
  - ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1234/2007 seoses ühtse otsemaksete kava ja viinamarjakasvatavate toetamisega ⁽⁹⁾.
2. Euroopa andmekaitseinspektor avaldab heameelt, et komisjon temaga ametlikult konsulteerib ning tervitab käesolevale arvamusele osundava viite lisamist otsetoetuste määruse, ÜTK määruse, maaelu arengu määruse ja horisontaalse määruse kavandatud preambulisse.

1.2. Ettepanekute eesmärgid ja isikuandmete töötlemine

3. Ettepanekute eesmärk on sätestada raamtingimused 1) elujõulisele toidutööstusele, 2) loodusvarade säästvale majandamisele ja kliimameetetele ning 3) tasakaalustatud territoriaalsele arengule. Selleks otstarbeks kehtestatakse mitu toetuskava põllumajandustootjatele, aga ka muid meetmeid põllumajanduse ja maaelu arendamiseks.
4. Programmi elluviimise eri etappides (abitaotluste menetlemisel, maksete läbipaistvuse tagamisel, pettuste vältimisel ning selle vastu võitlemisel jne) töödeldakse – peamiselt toetusesaajate, kuid ka kolmandate isikute – isikuandmeid. Kuna andmete töötlemine toimub põhiosas liikmesriikides ja liikmesriikide vastutusel, on komisjonil juurdepääs enamikule neist andmetest. Toetusesaajad, ja teatud juhtudel ka kolmandad isikud, peavad andma – näiteks pettusevastaste kontrollide eesmärgil – teavet selleks määratud pädevatele asutustele.

1.3. Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse eesmärk

5. Andmekaitse tähtsust ÜPP kontekstis rõhutas Euroopa Kohus Schecke kohtuasjades tehtud otsuses, millega tunnistati kehtetuks Euroopa põllumajandusfondidest toetust saavate isikute nimede avaldamist käsitlevad ELi õigusaktid ⁽¹⁰⁾. Euroopa andmekaitseinspektor on teadlik, et praegusel juhul ei ole andmekaitseaspektid ettepanekute kese. Kuna ettepanekud on siiski seotud isikuandmete töötlemisega, on vajalik esitada mõned asjakohased märkused.
6. Käesoleva arvamuse eesmärk ei ole analüüsida kogu ettepanekute paketti, vaid pakkuda sisendit ja suuniseid, kuidas kavandada ÜPP haldamiseks vajalike isikuandmete töötlemist viisil, mis austaks põhiõigust eraelu puutumatusele ja andmekaitsele ning tagaks samas tõhusa toetuste haldamise, pettuste ennetamise ja uurimise ning kulutuste läbipaistvuse ja nende eest vastutamise.

⁽⁵⁾ KOM(2011) 627 (lõplik).

⁽⁶⁾ KOM(2011) 628 (lõplik).

⁽⁷⁾ KOM(2011) 629 (lõplik).

⁽⁸⁾ KOM(2011) 630 (lõplik).

⁽⁹⁾ KOM(2011) 631 (lõplik).

⁽¹⁰⁾ EK, 9. november 2010, Volker und Markus Schecke, C-92/09 ja C-93/09.

7. Seda silmas pidades on käesolev arvamus jagatud kaheks osaks: esimene, üldisem osa sisaldab analüüsi ja soovitusi, mis on kohaldatavad enamikule ettepanekutest. Selles on kajastatud eelkõige märkused komisjoni delegeeritud ja rakendusvolituste kohta. Teises osas käsitletakse mitmes ettepanekus⁽¹¹⁾ sisalduvaid konkreetseid sätteid ja antakse soovitusi neis tuvastatud probleemide lahendamiseks.

2. ETTEPANEKUTE ANALÜÜS

2.1. Üldised märkused

8. Nagu märgitud, viiakse suurem osa töötlemistoimingutest läbi liikmesriikides. Paljudel juhtudel on komisjonil aga võimalik isikuandmetele juurde pääseda. Sellega seoses avaldab Euroopa andmekaitseinspektor heameelt, et asjakohaste ettepanekute preambulitesse on lisatud viited direktiivi 95/46/EÜ ja määruse (EÜ) nr 45/2001 kohaldamise kohta⁽¹²⁾.
9. Üldistavalt võib öelda, et ettepanekutes ei käsitleta mitmeid andmekaitse seisukohast olulisi küsimusi, vaid neid kavatakse reguleerida rakendus- või delegeeritud aktidega. See kehtib näiteks meetmete kohta, mida kavatakse võtta seoses toetuste järelevalvega, IT-süsteemide rajamisega, kolmandatele riikidele teabe edastamisega ning kohapealsete kontrollidega⁽¹³⁾.
10. Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 290 sätestatakse komisjoni delegeeritud volituste rakendamise tingimused. Komisjonile võidakse delegeerida õigus täiendada või muuta „seadusandliku akti teatavaid mitteolemuslikke osi”. Samuti määratakse sõnaselgelt kindlaks „volituste delegeerimise eesmärgid, sisu, ulatus ja kestus”. Rakendusvolitustega seoses sätestatakse ELi toimimise lepingu artiklis 291, et need võidakse anda komisjonile, kui „liidu õiguslikult siduvate aktide rakendamiseks on vaja ühetaolisi tingimusi”. Tagatakse, et liikmesriigid teostavad vajalikku järelevalvet.
11. Euroopa andmekaitseinspektor leiab, et ettepanekutes kavandatud andmetöötluse keskseid osi ja vajalikke andmekaitsemeetmeid ei saa käsitleda mitteolemuslike osadena. Õiguskindluse suurendamiseks tuleks seetõttu vähemalt järgmised asjaolud sätestada juba peamistes seadusandlikes aktides⁽¹⁴⁾:
- esitada sõnaselgelt iga töötlemistoimingu konkreetne eesmärk. Eelkõige seondub see isikuandmete avaldamisega ja teabe edastamisega kolmandatele riikidele;
  - ette näha ja täpsustada töödeldavate andmete liigid, sest praegu jääb töötlemise ulatus paljudel juhtudel ebaselgeks⁽¹⁵⁾;
  - määratleda juurdepääsuõigused, seda eriti seoses komisjoni juurdepääsuga andmetele. Selle kohta tuleb täpsustada, et komisjon võib isikuandmeid töödelda vaid vajadusel, näiteks kontrolli eesmärgil;
  - määrata kindlaks andmete maksimaalsed säilitamisaegad, sest mõningatel juhtudel on ettepanekutes nimetatud vaid minimaalseid säilitamisaegu⁽¹⁶⁾;

⁽¹¹⁾ Mitmed neist sätetest sisalduvad juba olemasolevas seadusandlikus raamistikus.

⁽¹²⁾ KOM(2011) 625 (lõplik); põhjendus 42; KOM(2011) 626 (lõplik); põhjendus 137; KOM(2011) 627 (lõplik); põhjendus 67; KOM(2011) 628 (lõplik); põhjendus 69.

⁽¹³⁾ Vt muuhulgas ÜTK määruse artikkel 157; maaelu arengu määruse VII jaotis (Järelevalve ja hindamine) ning artiklid 78 ja 92; ning horisontaalse määruse artiklid 21–23, 49–52 ning V jaotise II ja III peatükk.

⁽¹⁴⁾ Vt ka Euroopa andmekaitseinspektori arvamus, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepanekut, millega muudetakse direktiivi 89/666/EMÜ, 2005/56/EÜ ja 2009/101/EÜ keskregistrite, äriregistrite või äriühingute registrite sidumise osas (ELT C 220, 26.7.2011, lk 1), jaotis 3.2; Euroopa andmekaitseinspektori arvamus ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT C 216, 22.7.2011, lk 9), punktid 13, 28 ja 30; Euroopa andmekaitseinspektori arvamus ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute kohta, punktid 7, 12 ja 13; kõik need on kättesaadavad veebilehel <http://www.edps.europa.eu>

⁽¹⁵⁾ Vt muuhulgas maaelu arengu määruse artiklid 77 ja 92.

⁽¹⁶⁾ Vt horisontaalse määruse artikli 70 lõige 1 ja artikli 72 lõige 2.

- täpsustada andmesubjektide õigused, eriti seoses õigusega saada teavet. Ehkki toetusesaajad võivad olla oma andmete töötlemisest teadlikud, tuleb ka kolmandaid isikuid küllalaldaselt teavitada, et nende andmeid võidakse kasutada kontrolli eesmärgil;
  - täpsustada tuleb ka seda, millisel eesmärgil ja mis ulatuses edastatakse teavet kolmandatele riikidele, võttes arvesse direktiivi 95/46/EÜ artiklis 25 ja määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 9 lõikes 1 sätestatud nõudeid.
12. Kui nimetatud üksikasju on peamistes seadusandlikes ettepanekutes täpsustatud, siis võib erikaitsemeetmete üksikasjalikumaks rakendamiseks kasutusele võtta delegeeritud või rakendusakte. Euroopa andmekaitseinspektor loodab, et temaga konsulteeritakse andmekaitsega seonduvaid küsimusi käsitlevate rakendus- ja delegeeritud aktidega seoses.
13. Mõningatel juhtudel võidakse töödelda (kahtlustatavate) õigusrikkumiste andmeid (näiteks pettusega seoses). Kuna andmekaitset käsitlevad kohaldatavad õigusaktid näevad sellistele andmetele ette täiendava kaitse, ⁽¹⁷⁾ võidakse eelnevalt vajada pädeva riikliku andmekaitseameti või Euroopa andmekaitseinspektori kontrolli ⁽¹⁸⁾.
14. Lõpetuseks, ette tuleb näha julgeolekumeetmed, seda eriti seoses arvutipõhiste andmebaaside ja süsteemidega. Arvesse tuleb võtta ka vastutuse ja eraelu kavandatud puutumatusse põhimõtteid.

2.2. Konkreetsete märkused

Otstarbe piiramine ja töötlemise ulatus

15. ÜTK määruse artiklis 157 antakse komisjonile õigus kehtestada rakendusakte, mis käsitlevad erineval otstarbel (näiteks turu läbipaistvuse tagamiseks, ÜPP meetmete kontrollimiseks või rahvusvaheliste kokkulepete rakendamiseks) teatistele esitatavaid nõudeid, ⁽¹⁹⁾ võttes arvesse „andmevajadust ja sünergiat võimalike andmeallikate vahel” ⁽²⁰⁾. Euroopa andmekaitseinspektor teeb ettepaneku selles sättes täpsustada, milliseid andmeallikaid igal konkreetsel otstarbel kasutatakse. Sellega seoses soovib Euroopa andmekaitseinspektor juhtida tähelepanu ohule, et andmebaaside omavaheline ühendamine võib olla vastuolus otstarbe piiramise põhimõttega, ⁽²¹⁾ mille järgi ei tohi isikuandmeid töödelda hiljem viisil, mis on vastuolus nende kogumise algsete eesmärkidega ⁽²²⁾.

⁽¹⁷⁾ Määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 10 lõige 5 ja direktiivi 95/46/EÜ artikli 8 lõige 5.

⁽¹⁸⁾ Määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 27 lõige 2 ja direktiivi 95/46/EÜ artikkel 20.

⁽¹⁹⁾ Teavitamiskohustust võidakse rakendada seoses „käesoleva määruse kohaldamise, põllumajandustoodete turu järelevalve, analüüsi ja haldamisega, turu läbipaistvuse tagamisega, ÜPP meetmete nõuetekohase toimimisega, kõnealuste meetmete kontrollimise, järelevalve, hindamise ja auditeerimisega ning rahvusvaheliste kokkulepete rakendamise, sh kõnealuste kokkulepete kohaste teavitamise nõuetega” (vt artikli 157 lõike 1, esimene lõik).

⁽²⁰⁾ Sarnaste eesmärkidega teabevahetust reguleeritakse juba olemasolevate õigusaktidega (vt näiteks nõukogu määruse (EÜ) nr 1290/2005, 21. juuni 2005, ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta artikkel 36 (edaspidi „ÜPP rahastamise määrus”) (ELT L 209, 11.8.2005, lk 1); ning nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007, 22. oktoober 2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid, artikkel 192 (ELT L 299, 16.11.2007, lk 1)).

⁽²¹⁾ Vt ka Euroopa andmekaitseinspektori arvamus ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomise, toimimise ja kasutamise kohta (KOM(2005) 236 (lõplik)) ning ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb liikmesriikides sõidukite registreerimistunnistusi väljaandvate teenistuste juurdepääsu teise põlvkonna Schengeni infosüsteemile (SIS II) (KOM(2005) 237 (lõplik)) (ELT C 91, 19.4.2006, lk 38), eelkõige punkt 10; Euroopa andmekaitseinspektori arvamus, mis käsitleb komisjoni teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule – „Ülevaade teabehaldusest vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal”, eelkõige punktid 47–48; ning Euroopa andmekaitseinspektori märkused komisjoni teatise kohta, mis käsitleb Euroopa andmebaaside koostalitlusvõimet, 10. märts 2006; kõik need on kättesaadavad veebilehel <http://www.edps.europa.eu>

⁽²²⁾ Vt määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 4 lõike 1 punkti b ning direktiivi 95/46/EÜ artikli 6 lõike 1 punkti a riiklikud rakendussätted.

16. Maaelu arengu määruse artiklites 74 ja 77 sätestatakse, et järelevalve ja hindamise eesmärgil „loovad komisjon ja liikmesriigid ühiselt” jälgimis- ja hindamissüsteemi, mis hõlmab ka elektroonilist teabesüsteemi. Süsteem sisaldab toetusesaajate esitatud andmete töötlemist „toetusesaajate ja projekti põhitunnuste kohta” (artikkel 78). Vastavas sättes tuleb täpsustada, kas selline põhiteave sisaldab isikuandmeid. Lisaks tuleb kindlaks määrata töödeldavate andmete liigid ning konsulteerida Euroopa andmekaitseinspektoriga artiklis 74 ette nähtud rakendusaktidega seoses.
17. Lisaks nähakse sama ettepaneku artiklis 92 ette, et „komisjon loob koostöös liikmeriikidega” uue teabesüsteemi, mis võimaldab „ühist huvi pakkuva teabe” turvalist vahetamist. Vahetatava teabe liikide määratlus on liiga lai ning seda tuleb kitsendada, juhul kui selle süsteemi vahendusel hakatakse edastama isikuandmeid. Lisaks tuleb täpsustada artiklite 77 ja 92 omavahelist seost, sest jääb ebaselgeks, kas neil on sama eesmärk ja ulatus.
18. Horisontaalse määruse põhjenduses 40 sedastatakse, et liikmesriigid peaksid kasutama teatavate maksete puhul ühtset haldus- ja kontrollisüsteemi⁽²³⁾ ning liikmesriikidel tuleks „liidu toetuse tõhususe ja järelevalve edendamiseks” lubada „ühtset süsteemi kasutada ka liidu muude toetuskavade suhtes”. Seda sätet tuleks selgitada, seda eriti juhul, kui see ei käsitle ainult sünergiate ärakasutamist infrastruktuuri tähenduses, vaid ka neis säilitatava teabe kasutamist teiste toetuskavade kontrollimise eesmärgil.
19. Horisontaalse määruse artikli 73 lõike 1 punkti c kohaselt peab toetusetaotluses lisaks teabele põldude ja toetusõiguse kohta sisalduma ka „muu teave, mis on sätestatud käesolevas määruses või nõutud asjaomase põllumajandusala sektori põhise õigusakti rakendamiseks või asjaomase liikmesriigi poolt”⁽²⁴⁾. Juhul kui eeldatakse, et see teave sisaldab isikuandmeid, siis tuleb täpsustada, millised on nõutud andmete liigid.

Juurdepääsuõigused

20. Horisontaalses määruses sätestatakse, millised on ühist põllumajanduspoliitikat rakendavad asutused ning määratakse kindlaks nende ülesanded (artiklid 7 kuni 15). Komisjonile nähakse ette järgmised pädevused (jaotised IV–VII):
- pääseda kontrolli eesmärkidel juurde nende asutuste töödeldud andmetele (teatavate maksete ja toetusesaajate kohta)⁽²⁵⁾;
  - pääseda neist andmetest enamikule juurde ka meetmete üldise hindamise otstarbel⁽²⁶⁾.
21. Eelmises lõigus nimetatud esimene ülesanne hõlmab isikuandmete töötlemist, samal ajal kui teise ülesande täitmiseks vajadus isikuandmete töötlemise järele esmapilgul puudub: meetmete üldist hindamist on võimalik teostada ka koond- või anonüümsete andmete põhjal. Juhul kui komisjon ei suuda isikuandmete töötlemise vajadust selles kontekstis piisavalt põhjendada, tuleb lisada selgitus, et komisjonile ei edastata meetmete üldise hindamise otstarbel isikuandmeid.

⁽²³⁾ Sätestatud juba nõukogu määrusega (EÜ) nr 73/2009, 19. jaanuar 2009, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames põllumajandustootjate suhtes kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks, muudetakse määruseid (EÜ) nr 1290/2005, (EÜ) nr 247/2006, (EÜ) nr 378/2007 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1782/2003, artiklis 14 (ELT L 30, 31.1.2009, lk 16) (edaspidi: „otsetoetuste määrus”).

⁽²⁴⁾ Sarnane sõnastus sisaldub otsetoetuste määruse artikli 19 lõike 1 punktis c.

⁽²⁵⁾ Sama otstarbega andmevahetust nähakse ette juba ÜPP rahastamise määruse artiklis 36.

⁽²⁶⁾ Vt artikkel 110.

22. Horisontaalse määruse artiklites 49 kuni 52 ning 61 kuni 63 kehtestatakse kohapealsete kontrollide eeskirjad⁽²⁷⁾. Ettepanekus sätestatakse, et selliseid kontrolle viivad peamiselt läbi liikmesriikide pädevad asutused, eriti koduviisiite ja isikute ametlikku küsitlemist, kuid komisjonil on sel viisil kogutud teabele juurdepääs. Siinkohal tuleks seadusandjal täpsustada, et komisjon pääseb sellistele andmetele juurde vaid juhul, kui see on vajalik kontrolli eesmärkidel. Samuti tuleb kindlaks määrata isikuandmete liigid, millele komisjon juurde pääseb.
23. Horisontaalses määruses nähakse toetuste järelevalve eesmärgil ette ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi loomine⁽²⁸⁾ (artiklid 68–78), mis koosneb mitmest andmebaasist:
- elektroonilisest andmebaasist (artikkel 70);
  - põldude identifitseerimise süsteemist (artikkel 71);
  - toetusõiguste identifitseerimise ja registreerimise süsteemist (artikkel 72);
  - toetusetaotlustest (artikkel 73).
24. Elektroonilise andmebaasi koosseisu kuulub üks andmebaas igast liikmesriigist (ja valikuliselt liikmesriikidesisesed detsentraliseeritud andmebaasid). Selles registreeritakse iga toetusesaaja toetuse- ja maksetaotlustest saadud andmed. Võttes arvesse asjaolu, et kõik toetusetaotluste kaudu kogutud andmed ei ole kontrolli eesmärkidel vajalikud, tuleb leida võimalusi selliste isikuandmete töötlemise vähendamiseks.
25. Juurdepääs ühtsele haldus- ja kontrollisüsteemile ei ole sõnaselgelt reguleeritud. Sarnaselt kohapealsete kontrollide kohta tehtud märkuste soovib Euroopa andmekaitseinspektor seadusandjal kehtestada süsteemile juurdepääsuks selgelt sätestatud eeskirjad.
26. Kontrollidega seoses sätestatakse horisontaalses määruses eeskirjad äridokumentide, sealhulgas kolmandate isikute äridokumentide kontrollimiseks (artiklid 79–88)⁽²⁹⁾. Neis dokumentides võivad sisalduda kolmandate isikute isikuandmed. Õigusaktis tuleb täpsustada, millistel tingimustel kolmandatelt isikutelt nende äridokumentide esitamist nõutakse⁽³⁰⁾.
27. Sama ettepaneku artiklis 87 sätestatakse, et komisjoni ametnikel on „[a]sjakohaste riiklike õigusaktide kohaselt” juurdepääs kõigile „kontrolliks ettevalmistatud või sellest tulenevatele” dokumentidele. See kehtib nii juhtudel, mil komisjoni ametnikud võivad kontrollides osaleda (lõige 2), kui ka juhtudel, mil teatavaid toiminguid peavad läbi viima selle liikmesriigi, milles kontroll läbi viiakse, õigusaktide alusel spetsiaalselt määratud ametnikud (lõige 4). Mõlemal juhul tuleb tagada, et komisjoni ametnikud pääsevad neile andmetele juurde vaid vajadusel (näiteks kontrolli eesmärkidel), ning seda ka juhtudel, mil siseriiklik õigus lubab juurdepääsu teistel eesmärkidel. Euroopa andmekaitseinspektor kutsub seadusandjat üles lisama teksti vastavad täpsustused.

⁽²⁷⁾ Kohapealsete kontrollide läbiviimist nähakse ette juba olemasolevates õigusaktides (vt ÜPP rahastamise määruse artiklid 36 ja 37).

⁽²⁸⁾ Sarnane süsteem kehtestati juba otsetoetuste määruse artikliga 14.

⁽²⁹⁾ Äridokumentide, ja sealhulgas kolmandate isikute äridokumentide kontrollimist ja komisjoni juurdepääsu nendele reguleeritakse juba olemasolevates õigusaktides (vt näiteks nõukogu määrus (EÜ) nr 485/2008, 26. mai 2008, Euroopa Põllumajanduse Tagatistfondi rahastamissüsteemi kuuluvate toimingute kontrollimise kohta liikmesriikide poolt (kodifitseeritud versioon) artikkel 15 (ELT L 143, 3.6.2008, lk 1).

⁽³⁰⁾ Vt ka Euroopa andmekaitseinspektori 19. aprilli 2011. aasta arvamus ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT C 216, 22.7.2011, lk 9), eriti selle punkt 32, kättesaadav veebilehel <http://www.edps.europa.eu>

28. Horisontaalse määruse artikli 102 kohaselt peavad liikmesriigid edastama komisjonile teatavat liiki teavet, deklaratsioone ja dokumente. See hõlmab ka kokkuvõtteid kõigi „auditite ja kontrollide kättesaadavatest tulemustest” (artikli 102 lõike 1 punkti c alapunkt v). Praegusel juhul tuleb täpsustada, et neis kokkuvõtetes ei sisaldu isikuandmeid või, juhul kui isikuandmete esitamine on vajalik, määratleda, millistel eesmärkidel isikuandmeid tuleb esitada.

Säilitamisperioodid

29. Horisontaalse määruse artikli 70 lõikes 1 sätestatakse, et elektrooniline andmebaas võimaldab liikmesriigi pädeval asutusel saada kätte andmed alates 2000. aastast ja võimaldab „saada otse ja viivitamata kätte” ka vähemalt viie eelneva järjestikuse kalendriaasta andmeid ⁽³¹⁾.
30. Toetusõiguste identifitseerimise ja registreerimise süsteem võimaldab „toetusõigusi kontrollida ning teha riskikontrolli toetusetaotlustega ja põldude identifitseerimise süsteemiga”. Horisontaalse määruse artikli 72 lõikes 2 sätestatakse, et need andmed peavad olema kättesaadavad vähemalt neli aastat ⁽³²⁾.
31. Nende kahe süsteemiga seoses juhib Euroopa andmekaitseinspektor tähelepanu direktiivi 95/46/EÜ artikli 6 lõike 1 punktile e ja määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 4 lõike 1 punktile e, milles sätestatakse, et tuvastataval kujul ei tohi andmeid säilitada kauem kui see on vajalik nende andmete kogumise eesmärgil. Sellest tulenevalt tuleb määratleda lisaks minimaalsetele säilitamisperioodidele ka maksimaalsed säilitamisperioodid.

Rahvusvaheline andmeedastus

32. ÜTK määruse artikli 157 lõike 1 teises lõigus sätestatakse, et andmeid võib edastada kolmandatele riikidele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele. Euroopa andmekaitseinspektor juhib tähelepanu, et isikuandmete edastamine riikidele, mis ei paku piisavat andmekaitset, on konkreetsest juhtumist lähtuvalt põhjendatud vaid juhul, kui kohaldada saab mõnda direktiivi 95/46/EÜ artiklis 26 või määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 9 lõikes 6 esitatud erandit (näiteks kui andmete edastamine on vajalik või seadusega ette nähtud, sest seda nõuab avalik huvi).
33. Sellisel juhul tuleb kindlaks määrata andmeedastuse täpne eesmärk (näiteks, et see on seotud rahvusvaheliste kokkulepete rakendamisega) ⁽³³⁾. Vastavates rahvusvahelistes kokkulepetes peaksid sisalduma erikaitsemeetmed, mis käsitlevad isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitset ning nende õiguste kasutamist andmesubjektide poolt. Juhul kui andmete edastaja on komisjon, siis tuleb andmete edastamiseks taotleda lisaks Euroopa andmekaitseinspektori luba ⁽³⁴⁾.

Teabe avaldamine

34. Horisontaalse määruse põhjenduses 70 ja ettepanekute selgitavas memorandumis märgitakse, et ettevalmistamisel on uued eeskirjad, milles käsitletakse toetusesaajaid käsitleva teabe avaldamist, „võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu esitatud vastuväiteid” Schecke ⁽³⁵⁾ kohtuasjas.
35. Euroopa andmekaitseinspektor tuletab meelde, et eeskirjades, milles reguleeritakse toetusesaajaid käsitleva teabe avaldamist, tuleb järgida proportsionaalsuse põhimõtet. Nagu on kinnitanud Euroopa Kohus, ⁽³⁶⁾ tuleb saavutada mõistlik tasakaal toetusesaajate eraelu puutumatuse ja andmekaitsega seotud põhiõiguste ning Euroopa Liidu huvide vahel tagada läbipaistvus ja riiklike vahendite mõistlik haldamine.

⁽³¹⁾ Nagu on juba sätestatud otsetoetuste määruse artiklis 16.

⁽³²⁾ Otsetoetuste määruse artikkel 18 sisaldab väga sarnast sõnastust.

⁽³³⁾ ÜTK määruse artikli 157 lõike 1 esimeses lõigus esitatakse loetelu eesmärkidest, mille puhul võib komisjon nõuda teabe esitamist, kuid täpsustamata jääb, millistel neist eesmärkidest võib andmeid edastada kolmandatele riikidele või rahvusvahelistele organisatsioonidele.

⁽³⁴⁾ Määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 9 lõige 7.

⁽³⁵⁾ EK, 9. november 2010. aasta, Volker und Markus Schecke ja Eifert, liidetud kohtuasjad C-92/09 ja C-93/09.

⁽³⁶⁾ EK, Schecke, punktid 77–88.

36. See kehtib ka ÜTK määruse artikli 157 lõike 1 teises lõigus sätestatu kohta, mille alusel võib andmeid „avaldada, pidades silmas isikuandmete kaitset ja ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi”. Artikli 157 lõike 2 punktis d ning sama artikli lõike 3 punktis c antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse „teabe avaldamise tingimused ja vahendid”, ning rakendusakte teabe ja dokumentide avaldamise korra kohta.
37. Euroopa andmekaitseinspektor avaldab heameelt, et teabe ja dokumentide avaldamisel kohaldatakse isikuandmete kaitset. Siiski tuleb olulised üksikasjad, näiteks avaldamise eesmärk ja avaldatavad andmeliigid, täpsustada ettepanekutes, mitte teha seda rakendus- või delegeeritud õigusaktiga.

Andmesubjektide õigused

38. Kindlaks tuleb määrata andmesubjektide õigused, seda eriti seoses juurdepääsuõiguse ning õigusega tutvuda andmetega. See kehtib eelkõige horisontaalse määruse artikli 81 kohta, mille kohaselt võib kontrollida taotlusesaajate, kuid ka tarnijate, klientide, veottevõtjate ja teiste kolmandate isikute äridokumente. Kuigi toetusesaajad võivad olla oma isikuandmete töötlemisest teadlikud, tuleb küllaldaselt teavitada ka kolmandaid isikuid sellest, et nende andmeid võidakse kasutada kontrolli eesmärkidel (näiteks isikuandmete puutumatus käsitleva teate esitamisega andmete kogumise hetkel ning vastava teabega kõikidel asjakohastel veebisaitidel ja dokumentidel). Ettepanekutesse tuleb lisada kohustus teavitada andmesubjekte, sealhulgas kolmandaid isikuid.

Julgeolekumeetmed

39. Ette tuleb näha julgeolekumeetmed, eriti seoses arvutipõhiste andmebaaside ja süsteemidega. Arvesse tuleb võtta ka vastutuse ja eraelu kavandatud puutumatus põhimõtteid. Loend nende arvutipõhiste andmebaaside ja süsteemidega seoses võetavatest julgeolekumeetmetest tuleks kehtestada vähemalt delegeeritud või rakendusaktidega. See on seda olulisem, et kontrollide raames töödeldavad isikuandmed võivad sisaldada kahtlustatavaid õigusrikkumisi käsitlevaid andmeid.
40. Euroopa andmekaitseinspektor tervitab horisontaalse määruse artiklis 103 kehtestatud konfidentsiaalsusnõudeid ja ametisaladuse kaitsmist kontrolli teostamisel vastavalt sama määruse artiklitele 79–88.

3. KOKKUVÕTE

41. Euroopa andmekaitseinspektor leiab, et õiguskindluse suurendamiseks tuleb ettepanekutes kavandatud andmetöötlustoimingute kesksed osad ja vajalikud andmekaitsemeetmed reguleerida mitte delegeeritud või rakendusaktides, vaid peamistes seadusandlikes ettepanekutes:
- ettepanekutes tuleb sõnaselgelt esitada iga töötlemistoimingu konkreetne eesmärk, eriti seoses isikuandmete avaldamise ja rahvusvahelise edastamisega;
  - täpsustada tuleb töödeldavate andmete liigid;
  - isikuandmeid tohib töödelda vaid vajaduse korral;
  - kindlaks tuleb määrata juurdepääsuõigused. Eelkõige tuleb täpsustada, et komisjon võib isikuandmeid töödelda vaid vajadusel, näiteks kontrolli eesmärgil;
  - ettepanekutes tuleb kindlaks määrata maksimaalsed säilitamisaajad;
  - täpsustada tuleb andmesubjektide õigusi, eriti seoses õigusega saada teavet. Tuleb tagada, et mitte ainult toetusesaajaid, vaid ka kolmandaid isikuid teavitatakse nende andmete töötlemisest;
  - ettepanekutes tuleb täpselt määratleda, milline on rahvusvaheliste teabeedastuste konkreetne eesmärk ja ulatus ning piirata neid konkreetse vajadusega.

42. Neid üksikasju võib täpsustada delegeeritud või rakendusaktidega. Euroopa andmekaitseinspektor loodab, et temaga sellega seoses konsulteeritakse.
43. Lisaks tuleb vähemalt rakendus- või delegeeritud aktidega ette näha julgeolekumeetmed, eriti seoses arvutipõhiste andmebaaside ja süsteemidega. Arvesse tuleb võtta ka vastutuse ja eraelu kavandatud puutumatus põhimõtteid.
44. Võttes arvesse, et mõningatel juhtudel võidakse töödelda (kahtlustatavaid) õigusrikkumisi (näiteks pettuseid) käsitlevaid andmeid, võidakse eelnevalt vajada pädeva riikliku andmekaitseameti või Euroopa andmekaitseinspektori kontrolli.

Brüssel, 14. detsember 2011

Euroopa andmekaitseinspektori asetäitja
Giovanni BUTTARELLI

Euroopa andmekaitseinspektori arvamus kuriteoohvreid käsitleva õigusaktide paketi kohta, sealhulgas ettepaneku kohta võtta vastu direktiiv, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded, ning ettepaneku kohta võtta vastu määrus tsiviilasjades kohaldatavate kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta

(2012/C 35/02)

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 16,

võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid 7 ja 8,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrust (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta, ⁽²⁾ eriti selle artikli 41 lõiget 2,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE ARVAMUSE:

1. SISSEJUHATUS

1.1. Taust

18. mail 2011 võttis komisjon vastu kuriteoohvrite kaitset käsitlevate õigusaktide paketi. Õigusaktide pakett hõlmab ettepanekut võtta vastu direktiiv, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded (edaspidi „kavandatav direktiiv”), ning ettepanekut võtta vastu määrus tsiviilasjades kohaldatavate kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta (edaspidi „kavandatav määrus”) ⁽³⁾. Mõlema ettepanekuga kaasneb komisjoni teatis ohvrite õiguste tugevdamise kohta ELis ⁽⁴⁾.
- Euroopa andmekaitseinspektoriga ei konsulteeritud määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõike 2 kohaselt vaatamata asjaolule, et seadusandlik algatus oli Euroopa andmekaitseinspektori seadusandliku konsultatsiooni prioriteetide loetelus ⁽⁵⁾. Käesolev arvamus põhineb seega nimetatud määruse artikli 41 lõikel 2. Euroopa andmekaitseinspektor soovib lisada vastuvõetud õigusaktide preambulisse viite käesolevale arvamusele.

1.2. Õigusaktide paketi eesmärgid ja reguleerimisala

- Euroopa andmekaitseinspektor kiidab heaks õigusaktide paketi poliitilised eesmärgid, mis koosõlas Stockholmi programmi ja selle tegevuskavaga tugevdavad kuriteoohvrite õigusi ja tagavad, et rahuldaks nende vajadus kaitse, toetuse ja õiguskaitse kättesaadavuse järele ⁽⁶⁾.
- Kavandatava direktiiviga tahetakse asendada nõukogu raamotsus 2001/220/JSK ohvrite seisundi kohta kriminaalmenetluses ⁽⁷⁾. Sellega kehtestatakse ühised miinimumeeskirjad kuriteoohvrite õiguste ning

⁽¹⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

⁽²⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

⁽³⁾ Vastavalt KOM(2011) 275 ja KOM(2011) 276.

⁽⁴⁾ Vt komisjoni teatis – Ohvrite õiguste tugevdamine ELis, KOM(2011) 274.

⁽⁵⁾ Avaldatud Euroopa andmekaitseinspektori veebisaidil (<http://www.edps.europa.eu>) alajaotises Consultation/Priorities (Konsultatsioon/Prioriteetid).

⁽⁶⁾ Vt komisjoni teatis – Ohvrite õiguste tugevdamine ELis, *op. cit.*, lk 2.

⁽⁷⁾ EÜT L 82, 22.3.2001, lk 1. Seletuskirjas mõõndakse, et kuigi selles valdkonnas on toimunud areng, ei ole raamdirektiivi eesmärgid täielikult täidetud.

neile pakutava toe ja kaitse kohta. Eelkõige on kavandatava direktiivi eesmärk tagada ohvrite austav kohtlemine, kaitsetute ohvrite erivajaduste arvessevõtmine, ohvritele piisav toetus ja teave ning võimalus osaleda menetluses ⁽⁸⁾.

5. Kavandatava määruse eesmärk on tagada, et ohver, kelle suhtes kohaldatakse ühes liikmesriigis kaitsemeetet tsiviilasjas, saaks samasuguse kaitse osaliseks ka teises liikmesriigis, kui ta sinna elama asub, ilma et ta peaks läbima eraldi menetlust ⁽⁹⁾. See meede täiendab Euroopa lähenemiskeelu direktiivi ettepanekut (edaspidi „Euroopa lähenemiskeelu algatus“), mis käsitleb kriminaalasjades kohaldatavate kaitsemeetmete vastastikust tunnustamist. Euroopa lähenemiskeelu algatust, mille kohta Euroopa andmekaitseinspektor avaldas arvamuse oktoobris 2010, ⁽¹⁰⁾ arutatakse praegu Euroopa Parlamendis ja nõukogus.

1.3. Käesoleva arvamuse eesmärk

6. Eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse on vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal kesksel kohal, nagu on sätestatud Stockholmi programmis, eelkõige seoses kriminaalasjades tehtava õiguslase koostööga. Oktoobris 2010 avaldas Euroopa andmekaitseinspektor arvamuse Euroopa lähenemiskeelu algatuse kohta, rõhutades vajadust järjepideva andmekaitseüsteemi järele kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonna algatustes ⁽¹¹⁾. Sealjuures rõhutas Euroopa andmekaitseinspektor, et andmete töötlemist kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas iseloomustab andmete eriline tundlikkus ja asjaomase töötlemise võimalik mõju andmesubjektidele ⁽¹²⁾. Sellepärast on vaja pöörata selle valdkonna algatuste andmekaitseaspektidele vajalikku tähelepanu ning kehtestada vajadusel piisavad eeskirjad ja tagatised.
7. Euroopa andmekaitseinspektori sõnul on eraelu puutumatusel ja isikuandmete kaitsel, mille kavandavad õigusaktid peaksid tagama, ohvrikaitses väga oluline osa. Sellepärast keskendub käesolev arvamus ettepanekute eraelu puutumatusse seotud aspektidele ja esitab ideid ohvrikaitses parandamiseks või tugevdamiseks.

2. ETTEPANEKUTE ANALÜÜS

2.1. Direktiiv kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse kohta

8. Kavandatava direktiivi mitmed sätted käsitlevad otseselt või kaudselt eraelu puutumatus ja andmekaitset ⁽¹³⁾. Üldiselt kiidab Euroopa andmekaitseinspektor need sätted heaks, kuna nende eesmärk on ohvrite eraelu kaitsmine. Siiski arvab ta, et kaitsestandardeid võiks mõnel juhul tugevdada ja täpsustada, ilma et see piiraks nende kui miinimumnõuete olemust.
9. Euroopa andmekaitseinspektor keskendub oma märkustes peamiselt järgmistele aspektidele: 1) kavandatava direktiivi artikkel 23, mis käsitleb õigust eraelu kaitsesele ja suhteid meediaga, 2) ohvrite õigus saada teavet ja juurdepääs oma isikuandmetele ning 3) ohvri ja ohvriabi teenuste osutajate vahelise teabevahetuse konfidentsiaalsuse kaitsmine. Neid aspekte käsitletakse järgnevatel alajaotustel.

2.1.1. Ohvri eraelu puutumatus kaitse

10. Kavandatava direktiivi peamine eraelu puutumatus käsitlev sisuline säte on artikkel 23 pealkirjaga „Õigus eraelu kaitsesele“. Artikli 23 lõikes 1 sätestatakse, et „[l]iikmesriigid tagavad, et õigusasutused

⁽⁸⁾ Vt komisjoni teatis – Ohvrite õiguste tugevdamine ELis, *op. cit.*, lk 8.

⁽⁹⁾ Sealsamas.

⁽¹⁰⁾ Euroopa andmekaitseinspektori 5. oktoobri 2010. aasta arvamus Euroopa lähenemiskeelu kohta ja Euroopa uurimismääruse kohta kriminaalasjades (ELT C 355, 29.12.2010, lk 1).

⁽¹¹⁾ Sealsamas, vt eriti arvamuse II jagu.

⁽¹²⁾ Sealsamas, punkt 1.

⁽¹³⁾ Vt eelkõige põhjendus 22, kus tõdetakse, et ohvri eraelu puutumatus kaitse võib olla oluline vahend edasise ohvristamise ennetamiseks; põhjendus 27, kus viidatakse nõukogu raamotsuse 2008/977/JSK alusel pakutavale isikuandmete kaitsesele ja Euroopa Nõukogu konventsioonile nr 108; artikkel 21, mis käsitleb meetmeid, et vältida ebavajalikku küsitlemist ohvri eraelu kohta, ja meetmeid, mis lubavad kinnise kohtuistungit toimumist; artikkel 23, mis käsitleb õigust eraelu puutumatus kaitsele ja suhteid meediaga.

saavad kohtumenetluste jooksul kohaldada asjakohaseid meetmeid kuriteoohvri ja tema pereliikmete eraelu ja fotokujutiste kaitseks". Euroopa andmekaitseinspektor teeb selle sätte kohta mitmeid tähelepanekuid.

11. Esiteks ei sätestata artikli 23 lõikes 1 kuriteoohvrite eraelu täielikku kaitset. Sätte reguleerimisala on palju piiratum, kuna see näeb ette lihtsalt „õigusasutuste” õiguse võtta kaitsemeetmeid „kohtumenetluste käigus”. Siiski ei peaks eraelu puutumatus olema kindlustatud ainult „kohtumenetluste käigus”, vaid ka uurimise ja kohtueelse etapi ajal. Üldiselt tuleb eraelu puutumatus tagada vajaduse korral alates esimesest kokkupuutest pädevate ametiasutustega ja samuti pärast kohtumenetluse lõppu.
12. Sellega seoses tasub märkida, et mitmes rahvusvahelises õigusaktis on rakendatud põhjalikumat lähenemisviisi kui artikli 23 lõikes 1. Euroopa Nõukogu soovitus Rec(2006) 8 kuriteoohvrite abistamise kohta sätestatakse näiteks, et „[r]iigid peaksid astuma vajalikke samme, et säästa võimalikult suurel määral ohvrite eraelu ja pereelu ning samuti kaitsta ohvrite isikuandmeid, eelkõige uurimise ja vastutusele võtmise ajal” (esiletõst lisatud) ⁽¹⁴⁾. Muud õigusaktid sisaldavad sarnaseid sätteid ⁽¹⁵⁾.
13. Eespool esitatut silmas pidades soovitab Euroopa andmekaitseinspektor lisada artiklile 23 esimese lõigu, mis sätestab üldisemalt, et liikmesriigid teevad omalt poolt kõik, et tagada ohvrite eraelu ja pereelu puutumatus ning isikuandmete kaitse alates esimesest kokkupuutest pädevate ametiasutustega kriminaalmenetluse lõpuni ja ka pärast seda. Lisaks tuleks muuta praegust artikli 23 lõiget 1, võimaldades õigusasutustel rakendada kaitsemeetmeid ka kriminaaluurimise ajal.
14. Teiseks, artikli 23 lõige 1 ei sisalda ühtegi viidet nende erimeetmete sisule, mida õigusasutused võivad võtta, et kaitsta ohvrite õigust eraelu puutumatusse. Euroopa andmekaitseinspektor mõistab soovi jätta liikmesriikidele selles valdkonnas võimalikult suur tegutsemisvabadus. Siiski tuleks olla täpsem. Ettepanek võiks sisaldada loetelu miinimummeetmetest, mida õigusasutused võivad vastavalt siseriiklikule õigusele võtta, et kaitsta ohvri eraelu puutumatus ⁽¹⁶⁾. See võiks sisaldada näiteks järgmist liiki meetmeid:
  - ohvrite või nende pereliikmete identiteedi ja asukohta teabe avalikustamata jätmise või avalikustamise piiramine teatavatel juhtudel ja eritingimustel (nagu osutatud põhjenduses 22);
  - korraldus kõrvaldada teatud konfidentsiaalsed andmed toimikust või keelata teatud teabe avalikustamine;
  - tavaliselt kohtuotsustes ja muudes otsustes avaldatava tundliku teabe avaldamise piiramine.
15. Kolmandaks ei sisalda artikkel 23 ühtegi sätet, mis kindlustaks riigiasutuste valduses oleva teabe konfidentsiaalsuse. Selle kohta pakutakse eespool viidatud Euroopa Nõukogu soovitus Rec(2006) 8 jällegi kasulikke näiteid. Soovitus punktis 11 on sätestatud, et riigid nõuaksid kõikidelt ohvritega kokkupuutuvatelt asutustelt selgete standardite vastuvõtmist, mille alusel nad võivad ohvrilt või ohvri kohta saada teavet kolmandale isikule avalikustada ainult tingimusel, et ohver on andnud sõnaselge nõusoleku selle avalikustamiseks või on esitatud vastav seaduslik nõue või antud seaduslik luba. Euroopa andmekaitseinspektor soovitab seadusandjal tungivalt sarnane sätte kavandatavasse direktiivi lisada.

⁽¹⁴⁾ Euroopa Nõukogu soovitus Rec(2006) 8 punkt 10.8.

⁽¹⁵⁾ Vt nt ÜRO kuritegude ja võimu kuritarvitamise ohvrite õiguskaitse ja toetuse konventsiooni eelnõu, artikli 5 lõike 2 punkt g, artikkel 6, artikli 8 lõike 6 punkt g; ministrite komitee suunised terrorismiaktide ohvrite kaitse kohta, vastu võetud 2. märtsil 2005. aastal, VIII punkt; lapsohvreid ja kuriteotunnistajaid käsitlevad suunised, ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu (ECOSOC) 2005. aasta resolutsioon 2005/20, punkti 8 alapunkt a ja punktid 26–28.

⁽¹⁶⁾ See on kooskõlas artiklis 21 rakendatud lähenemisviisiga, mis käsitleb kaitsetute ohvrite õigust kaitsele kriminaalmenetluse ajal.

2.1.2. Eraelu puutumatus ja meedia

16. Artikli 23 teises lõigus sätestatakse, et „[l]iikmesriigid ärgitavad meediat välja töötama eneseregulatsioonimeetmeid kuriteoohvrite eraelu, isikupuutumatus ja isikuandmete kaitseks”. Siinkohal on ettepanekus samuti kasutatud minimalistlikku lähenemisviisi eneseregulatsioonivahendile pelgalt viidates.
17. Euroopa andmekaitseinspektor mõistab põhjusi, miks suhtutakse sellesse teemasse ettevaatlikult, ja üldiselt nõustub komisjoni lähenemisviisiga. Meedia ning eraelu puutumatus suhe on äärmiselt tundlik ja keeruline. Selles valdkonnas võivad etendada olulist osa ka liikmesriikide erinevad traditsioonid ja kultuurilised erinevused – Euroopa Liidu põhiõiguste harta ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni sätestatud piirides. See lähenemisviis oleks järjepidev ka praeguses andmekaitse raamistikus (direktiivi 95/46/EÜ artikkel 9), mis jätab liikmesriikidele üsna palju tegutsemisruumi, kui andmeid töödeldakse ajakirjanduse jaoks või kunstilise või kirjandusliku eneseväljenduse huvides ⁽¹⁷⁾.
18. Euroopa andmekaitseinspektor on veendunud, et eneseregulatsioon võib olla oluline vahend eraelu puutumatus ja sõnavabaduse vastavusseviimisel. Lisaks kajastab artikli 23 lõige 2 soovitus Rec(2006) 8 väljendatud lähenemisviisi, mille kohaselt riigid peaksid julgustama meediat vastu võtma ja järgima eneseregulatsioonimeetmeid, et kaitsta ohvrite eraelu ja isikuandmeid ⁽¹⁸⁾. Eneseregulatsioonivahendid võivad toimida ka koos riikliku raamistiku sätetega, kuid need sätted peavad olema kooskõlas Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikaga Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 10 kohta ⁽¹⁹⁾.

2.1.3. Eriteabe ja andmete juurdepääsu õigused

19. Euroopa andmekaitseinspektor märgib, et kavandatava direktiivi artiklis 3, mis käsitleb teabe saamise õigust alates esimesest kokkupuutest pädeva ametiasutusega, ei mainita andmekaitsega seotud teavet. Isikuandmete piisava kaitse tagamiseks peaksid ohvrid saama vajadusel kogu teabe, et nad saaksid täielikult mõista, kuidas nende isikuandmeid töödeldakse.
20. Seetõttu soovib Euroopa andmekaitseinspektor lisada artiklile 3 lisasätte, milles täpsustatakse, et ohvrid peaksid saama teavet oma isikuandmete täiendava töötlemise kohta kooskõlas direktiivi 95/46/EÜ artikliga 10. Lisaks võiks seadusandja kaaluda eeskirjade lisamist, mis käsitlevad ohvrite juurdepääsu oma isikuandmetele, tagades samas kriminaaluurimise ja vastutusele võtmisega seotud õiguspäraste huvide kaitse.

2.1.4. Ohvrite ja abiteenuste osutajate vahelise teabevahetuse konfidentsiaalsus

21. Kavandatavas direktiivis tunnustatakse kuriteoohvrite õigust toetusele alates kuriteo toimumise hetkest, kogu kriminaalmenetluse jooksul ja pärast seda vastavalt ohvrite vajadustele ⁽²⁰⁾. Teatud ohvrite kategooriad, nagu seksuaalvägivalla, soolise vägivalla, rassivaenu või muude vihakuritegude või terrorismi ohvrid, võivad vajada spetsialistide abi, ⁽²¹⁾ sealhulgas psühholoogilist abi. Nendel juhtudel tuleb ohvri

⁽¹⁷⁾ Direktiivi 95/46/EÜ artiklis 9 on sätestatud, et liikmesriigid näevad ette erandid ja kõrvalekalded, kui andmeid töödeldakse ainult ajakirjanduse jaoks või kirjandusliku või kunstilise eneseväljenduse huvides, mis on vajalikud selleks, et viia omavahel vastavusse eraelu puutumatus õiguse ja sõnavabaduse eeskirjad.

⁽¹⁸⁾ Euroopa Nõukogu soovitus Rec(2006) 8 punkt 10.9.

⁽¹⁹⁾ Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 10 lõike 2 alusel võib sõnavabaduse õigusele seada vaid selliseid piiranguid, mis on ette nähtud seaduses ning on demokraatliku ühiskonna eriliste ja oluliste avalike huvide teenistuses (nagu riigi julgeolek, territoriaalne terviklikkus, korratuste või kuritegude ärahoidmine, tervis ja kõlblus) või kaasinimeste reputatsiooni või õiguste kaitse. Kohtujurist Kokott märkis oma arvamuses *Satakunnan*'i kohtuasja kohta (kohtuasi C-73/07, *Tietosuojavaltuutettu versus Satakunnan Markkinapörssi ja Satamedia*, EKL 2008, I-9831) õigesti, et „[a]ndmekaitse range kohaldamine võib sõnavabadust kergesti piirata. Nii muudetaks uuriv ajakirjandus suurel määral võimatuks, kui massiteabevahendid võiks isikuga seotud teavet töödelda ja avaldada üksnes pärast kõnealuse isiku heakskiitu või tema teavitamist. Teisalt on ilmne, et ajakirjandus võib üksikisiku eraelu puutumatus rikkuda (17). Järelikult tuleb leida tasakaal.” (punkt 43).

⁽²⁰⁾ Vt kavandatava direktiivi põhjendus 13 ja artikkel 7.

⁽²¹⁾ Sealsamas.

ja abiteenuseid pakkuvate spetsialistide vahelist teabevahetust avalikustamise eest sobivalt kaitsta. Kui seda ei tehta, siis võib see pärssida ohvri vaba suhtlust nõustajaga. Sellepärast kiidab Euroopa andmekaitseinspektor heaks artikli 7 nõude, et ohvriabiteenused peavad olema konfidentsiaalsed. Siiski tuleb välja selgitada nimetatud konfidentsiaalsuse ulatus ja tagajärjed.

22. Nimelt ei täpsustata kavandatavas direktiivis, kas ohvrite teabevahetus abiteenuste osutajatega peaks olema „privilegeeritud”, nii et selle avalikustamine kohtumenetluse käigus oleks välistatud või muul moel piiratud. Tavaliselt kehtib see juhul, kui abiteenuste osutaja on tervishoiutöötaja, kes on kohustatud ametisaladust hoidma. Siiski võib ette tulla juhtumeid, kui abi pakkujaks ei ole tervishoiutöötajad. Selles olukorras on kaheldav, kas ohver on avalikustamise eest kaitstud.
23. Euroopa andmekaitseinspektor soovib sellepärast täpsustada, et nende konkreetsete kuritegude ohvritel peaks olema õigus keelduda abiteenuse osutajaga toimunud konfidentsiaalse teabevahetuse avalikustamisest iga kohtu- või haldusmenetluse käigus ja et seda teabevahetust võib kolmas isik avalikustada ainult tema nõusolekul. See peaks tavaliselt kehtima ka iga kriminaalmenetluses, ilma et see piiraks uurimise või vastutusele võtmisega seotud õiguspäraseid ja põhjendatud huve (s.o pädevatele asutustele hädavajaliku tõendusmaterjali kogumine).

2.2. Määrus tsiviilasjades kohaldatavate kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta

2.2.1. Andmekaitset käsitlevate õigusaktide kohaldatavus

24. Nagu juba märgitud, täiendab kavandatav määrus Euroopa lähenemiskeelu algaust kriminaalasjades kohaldatavate kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta. Kuna kavandatav määrus käsitleb õigusala koostööd piiriülese mõjuga tsiviilasjades, ⁽²²⁾ jääb selle kohaldamine endise esimese samba reguleerimisalasse ja seega direktiivi 95/46/EÜ reguleerimisalasse ⁽²³⁾. See oli Euroopa lähenemiskeelu algatuse puhul erinev.
25. Sellepärast soovib Euroopa andmekaitseinspektor lisada vähemalt ettepaneku põhjendustesse viite direktiivile 95/46/EÜ ja sätestada, et määruse alusel töödeldud isikuandmeid tuleb kaitsta vastavalt direktiivi 95/46/EÜ rakendavatele siseriiklikele seadustele.

2.2.2. Ohustavale isikule antav teave

26. Vastavalt kavandatava määruse artiklile 5 esitab isik, kes soovib rakendada lähenemiskeeldu teises liikmesriigis, pädevatele ametiasutustele tõendi. Tõend antakse välja kavandatava määruse lisas sätestatud tüüpvormi kohaselt. Lisa sisaldab nii kaitstava kui ka ohustava isiku isikuandmeid, nagu nende identiteet ja asukoht, ning kaitsemeetme kirjeldust. Euroopa andmekaitseinspektor tõdeb, et tõendile kantavad isikuandmed, mida lisas nõutakse, on põhimõtteliselt piisavad, asjakohased ega ole nende kogumise eesmärke arvestades ülemäärased.
27. Siiski ei selgu ettepanekust, millised kaitstava isiku isikuandmeid edastatakse ohustavale isikule, eelkõige artikli 13 alusel ⁽²⁴⁾. Sellega seoses leiab Euroopa andmekaitseinspektor, et ohustav isik peaks saama ainult need isikuandmed, mis on tingimata vajalikud meetme täideviimiseks. Lisaks tuleks kõnealuses teabes võimaluse korral vältida kaitstava isiku aadressi või muude kontaktandmete avalikustamist ⁽²⁵⁾. Seda piirangut tuleks artikli 13 tekstis täpsustada.

⁽²²⁾ Vt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 81, s.o varasem EÜ asutamislepingu artikkel 65.

⁽²³⁾ Direktiivi 95/46/EÜ ei kohaldata isikuandmete töötlemise suhtes, kui see toimub sellise tegevuse käigus, mis jääb väljapoole ühenduse õigust, nagu Euroopa Liidu lepingu V ja VI jaotises osutatud tegevused, ja igal juhul sellise töötlemise suhtes, mis on seotud avaliku korra, riigikaitse, riigi julgeoleku ja riigi toimingutega kriminaalõiguse valdkonnas (vt direktiivi artikkel 3).

⁽²⁴⁾ Artiklis 13 käsitletakse ohustava isiku teavitamise kohustusi.

⁽²⁵⁾ Vt sellega seoses Euroopa andmekaitseinspektori 5. oktoobri 2010. aasta arvamus Euroopa lähenemiskeelu kohta ja Euroopa uurimismääruse kohta kriminaalasjades, *op. cit.*, punktid 45–49.

3. JÄRELDUSED

28. Euroopa andmekaitseinspektor kiidab heaks kahe vaatlusaluse ettepaneku poliitilised eesmärgid ja üldiselt jagab komisjoni lähenemisviisi. Sellegipoolest leiab ta, et kavandatavas direktiivis tuleks ohvrite eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitset mõnel juhul tugevdada ja täpsustada.
29. Seoses kavandatava direktiiviga, mis käsitleb kuriteoohvrite õigusi ning neile pakutavat tuge ja kaitset, annab Euroopa andmekaitseinspektor seadusandjale järgmist nõu:
- lisada artiklisse 23 üldsäte eraelu ja isikuandmete kaitse kohta, milles sätestatakse, et liikmesriigid teevad omalt poolt kõik, et tagada ohvrите eraelu ja pereelu puutumatus ning ohvrите isikuandmete kaitse alates esimesest kokkupuutest pädevate asutustega, kohtumenetluse ajal ja ka pärast seda. Lisaks tuleks muuta praegust artikli 23 lõiget 1, et võimaldada õigusasutustel võtta kaitsemeetmeid ka kriminaaluurimise ajal;
  - esitada artikli 23 lõikes 1 loetelu miinimummeetmetest (nagu on kirjeldatud punktis 14), mida õigusasutused võivad võtta, et kaitsta ohvrите ja nende pereliikmete eraelu puutumatust ja fotokujutisi;
  - tagada, et liikmesriigid nõuavad kõikidelt ohvrитеga kokkupuutuvatelt riigiasutustelt selgete standardite vastuvõtmist, mille alusel nad võivad ohvrilt või ohvri kohta saadud teavet kolmandale isikule avalikustada ainult tingimusel, et ohver on selle avalikustamiseks sõnaselge nõusoleku andnud või on esitatud vastav seaduslik nõue või antud seaduslik luba;
  - lisada artiklisse 3 nõue, et ohvrитеle antaks teavet nende isikuandmete täiendava töötlemise kohta kooskõlas direktiivi 95/46/EÜ artikliga 10, ja kaaluda erisätete lisamist ohvri õiguse kohta pääseda ligi oma isikuandmetele;
  - selgitada artiklis 7 ohvriabiteenuste konfidentsiaalsusnõude reguleerimisala, täpsustades, et ohvril on kohtu- või haldusmenetluse käigus õigus keelduda tema ja abiteenuse osutaja vahelise konfidentsiaalse teabevahetuse avalikustamisest ning et põhimõtteliselt võib kolmas isik selle teabevahetuse avalikustada ainult tema nõusolekul (vt eelkõige punktid 22 ja 23).
30. Seoses kavandatava määrusega, mis käsitleb tsiviilasjades kohaldavate kaitsemeetmete vastastikust tunnustamist, annab Euroopa andmekaitseinspektor seadusandjale järgmist nõu:
- lisada vähemalt ettepaneku põhjendustesse viide direktiivile 95/46/EÜ ja sätestada, et määruse alusel töödeldavaid isikuandmeid tuleb kaitsta vastavalt direktiivi 95/46/EÜ rakendavatele siseriiklikele seadustele;
  - sätestada artiklis 13 selgelt, et ohustav isik peaks saama ainult sellised kaitstava isiku isikuandmed, mis on tingimata vajalikud meetme täideviimiseks. Kõnealuses teabes tuleks võimaluse korral vältida kaitstava isiku aadressi või muude kontaktandmete avalikustamist.

Brüssel, 17. oktoober 2011

Euroopa andmekaitseinspektori asetäitja
Giovanni BUTTARELLI

Euroopa andmekaitseinspektori arvamus ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus Ameerika Ühendriikide ja Euroopa Liidu vahelise lepingu (milles käsitletakse broneeringuinfo kasutamist ja selle edastamist USA Sisejulgeolekuministeeriumile) sõlmimise kohta

(2012/C 35/03)

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 16,

võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid 7 ja 8,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrust (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta, ⁽²⁾ eriti selle artiklit 41,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE ARVAMUSE:

1. SISSEJUHATUS

1.1. Konsulteerimine Euroopa andmekaitseinspektoriga ja arvamuse eesmärk

1. 28. novembril 2011 võttis komisjon vastu nõukogu otsuse ettepaneku Ameerika Ühendriikide ja Euroopa Liidu vahelise lepingu (milles käsitletakse broneeringuinfo kasutamist ja selle edastamist USA Sisejulgeolekuministeeriumile) sõlmimise kohta ⁽³⁾ (edaspidi „leping“).
2. 9. novembril 2011 konsulteeriti Euroopa andmekaitseinspektoriga mitteametlikult seoses ettepaneku eelnõuga, kasutades kiirmenetlust. 11. novembril 2011 andis Euroopa andmekaitseinspektor välja mitu piiratud märkust. Käesoleva arvamuse eesmärk on kõnealuseid märkusi ettepaneku põhjal täiendada, et teha andmekaitseinspektori seisukohad avalikult kättesaadavaks. Käesolevas arvamus tuginetakse muu hulgas Euroopa andmekaitseinspektori ja artikli 29 töörühma mitmele varasemale sekkumisele seoses broneeringuinfo.

1.2. Ettepaneku kontekst

3. Leping eesmärk on luua nõuekohane õiguslik alus broneeringuinfo edastamiseks ELi Ameerika Ühendriikidele. Praegu toimub edastamine 2007. aasta lepingu ⁽⁴⁾ alusel, sest Euroopa Parlament otsustas hääletuse nõusoleku andmise kohta edasi lükata, kuni on lahendatud tema tõstatatud andmekaitseprobleemid. Eelkõige viitas Euroopa Parlament oma 5. mai 2010. aasta resolutsioonis ⁽⁵⁾ järgmistele nõuetele:

⁽¹⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

⁽²⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

⁽³⁾ KOM(2011) 807 (lõplik).

⁽⁴⁾ Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vaheline leping, mis käsitleb lennuettevõtjate poolt broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Ameerika Ühendriikide Sisejulgeolekuministeeriumile (DHS) (ELT L 204, 4.8.2007, lk 18).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi 5. mai 2010. aasta resolutsioon läbirääkimiste alustamise kohta broneeringuinfot käsitlevate lepingute üle Ameerika Ühendriikide, Austraalia ja Kanadaga (ELT C 81E, 15.3.2011, lk 70). Vt ka Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2003. aasta resolutsioon isikuandmete üleandmise kohta lennufirmade poolt transatlantiliste lendude puhul (ELT C 61E, 10.3.2004, lk 381), 9. oktoobri 2003. aasta resolutsioon isikuandmete üleandmise kohta lennufirmade poolt transatlantiliste lendude puhul: läbirääkimiste seis Ameerika Ühendriikidega (ELT C 81E, 31.3.2004, lk 105), 31. märtsi 2004. aasta resolutsioon komisjoni otsuse ettepaneku kohta Ameerika Ühendriikide tolli- ja piirivalveametile üle antavates reisijate nimekirjades sisalduvate isikuandmete kaitse piisava taseme kohta (ELT C 103E, 29.4.2004, lk 665), 7. septembri 2006. aasta soovitus nõukogule seoses läbirääkimistega Ameerika Ühendriikidega sõlmitava lepingu osas reisijate registre kasutamise kohta terrorismi ja rahvusvahelise kuritegevuse, sealhulgas organiseeritud kuritegevuse vältimisel ja tõkestamisel (ELT C 305E, 14.12.2006, lk 250), 14. veebruari 2007. aasta resolutsioon SWIFTi, reisijate isikuandmete (PNR) lepingu ja neid küsimusi käsitleva atlandiülese dialoogi kohta (ELT C 287E, 29.11.2007, lk 349) ja 12. juuli 2007. aasta resolutsioon reisijate isikuandmete (PNR) lepingu kohta Ameerika Ühendriikidega (vastuvõetud tekstid, P6_TA(2007)0347). Kõik dokumendid on kättesaadavad aadressil <http://www.europarl.europa.eu>

- riigi ja Euroopa tasandi andmekaitsealaste õigusaktide täitmine;
  - eraelu puutumatust käsitleva mõjuhinnangu koostamine enne mis tahes õigusakti vastuvõtmist;
  - proportsionaalsuse uuringu korraldamine, millest nähtub selgelt, et olemasolevatest õigusaktidest ei piisa;
  - range otstarbe piiramine⁽⁶⁾ ja broneeringuinfo piiritlemine konkreetsete kuritegude või ohtudega, käsitledes iga üksikjuhtumit eraldi;
  - kogutavate andmete koguse piiramine;
  - säilitamisaja piiramine;
  - andmete hankimise või profileerimise keelamine;
  - kodanikke märkimisväärselt mõjutavate automatiseeritud otsuste keelamine⁽⁷⁾;
  - asjakohaste sõltumatute läbivaatamis- ning kohtuliku ja demokraatliku kontrolli mehhanismide kehtestamine;
  - igasugune rahvusvaheline andmeedastus peaks vastama ELi andmekaitse standarditele ja kohaldada tuleks kaitse piisavuse kindlakstegemise nõuet.
4. Kõnealust lepingut tuleb käsitada broneeringuinfo kolmandatele riikidele edastamist reguleeriva üldise lähenemisviisi raamistikus, mis hõlmab läbirääkimisi ka muude kolmandate riikidega (Austraalia⁽⁸⁾ ja Kanada⁽⁹⁾) ning ELi tasandi broneeringuinfo süsteemi käsitlevat ettepanekut⁽¹⁰⁾. Samuti jääb see ELi ja Ameerika Ühendriikide käimasolevate läbirääkimiste käsitusallas, mis on seotud isikuandmete vahetamisega kriminaalasjades tehtava politsei- ja õiguslase koostöö raames⁽¹¹⁾. Laiemas kontekstis parafeeriti leping mõni nädal enne üldise andmekaitseraamistiku läbivaatamist käsitlevate ettepanekute eeldatavat vastuvõtmist⁽¹²⁾.
5. Euroopa andmekaitseinspektor pooldab üldist lähenemisviisi, mille eesmärk on luua broneeringuinfo lepingutele sidus ja ELi õigusnõuetele vastav raamistik. Ta tunneb aga kahetsust, et selline ajastus ei võimalda tagada kõnealuste lepingute vastavust ELi uute andmekaitse-eeskirjadele. Ühtlasi soovib ta meelde tuletada, et ELi ja Ameerika Ühendriikide vahelise broneeringuinfo lepingu suhtes tuleks kohaldada ELi ja Ameerika Ühendriikide vahel sõlmitud üldist andmevahetuslepingut.

⁽⁶⁾ See piirdub õiguskaitse ja turvalisuse tagamise eesmärkidega organiseeritud ja rahvusvahelise raske kuritegevuse või piiriülese terrorismi juhtudel ning õiguslike määratluste alusel, mis on sätestatud nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuses 2002/475/JSK terrorismivastase võitluse kohta (EÜT L 164, 22.6.2002, lk 3) ja nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuses 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse kohta (EÜT L 190, 18.7.2002, lk 1).

⁽⁷⁾ „[Ü]htegi lennukeluustust ega otsust uurida või kohtusse anda ei või teha üksnes automatiseeritud otsingu või andmebaaside sirvimise tulemuste põhjal“.

⁽⁸⁾ Euroopa Liidu ja Austraalia vahel 29. septembril 2011 sõlmitud leping, milles käsitletakse lennuettevõtjate poolt broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Austraalia Tolli- ja Piirivalveametile.

⁽⁹⁾ Euroopa Ühenduse ja Kanada valitsuse vaheline kokkulepe seoses andmete töötlemisega, mis käsitlevad eelteavet reisijate kohta ning reisijate registreid (ELT L 82, 21.3.2006, lk 15).

⁽¹⁰⁾ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende vastu võitlemiseks (KOM(2011) 0032 (lõplik)).

⁽¹¹⁾ 3. detsembril 2010 andis nõukogu loa alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahelise isikuandmete kaitse lepingu sõlmimiseks, milles käsitletakse isikuandmete edastamist ja töötlemist kriminaalkuritegude, sealhulgas terrorismi ärahoidmise, uurimise, avastamise või kohtus menetlemise eesmärgil kriminaalasjades tehtava politsei- ja õiguslase koostöö raames. Vt komisjoni pressiteade aadressil <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/1661>

⁽¹²⁾ Vt komisjoni teatis „Terviklik lähenemisviis isikuandmete kaitsele Euroopa Liidus“, 4. november 2010, KOM(2010) 609 (lõplik), ja selle järeldokumendid.

2. ÜLDISED MÄRKUSED

6. Vastavalt Euroopa Liidu põhiõiguste hartale peab põhiõiguste ja -vabaduste igasugune piiramine olema vajalik, proportsionaalne ja õigusaktides sätestatud. Nagu nii Euroopa andmekaitseinspektor⁽¹³⁾ kui ka artikli 29 tööühm⁽¹⁴⁾ on korduvalt märkinud, ei ole broneeringuinfo süsteemide ja broneeringuinfo massilise kolmandatele riikidele edastamise vajalikkust ega proportsionaalsust seni tõestatud. Seda seisukohta jagavad ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet⁽¹⁵⁾. Allpool esitatud konkreetsed märkused ei piira seda esialgset põhimõtet tähelepanekut.
7. Kuigi kõnealust lepingut on 2007. aasta lepinguga võrreldes teatud määral parandatud ning see sisaldab piisavaid kaitsemeetmeid seoses andmete turvalisuse ja järelevalvega, tundub, et ühtegi eespool nimetatud arvamustes tõstatatud põhiprobleemi ei ole lahendatud ega ole ka täidetud nõudeid, mis Euroopa Parlament on oma heakskiidu andmise tingimuseks seadnud⁽¹⁶⁾.

3. KONKREETSED MÄRKUSED

3.1. Eesmärki tuleb selgitada

8. Lepingu artikli 4 lõikes 1 on sätestatud, et Ameerika Ühendriigid töötlevad broneeringuinfot a) terroriaktide ja nendega seotud kuritegude ning b) muude rahvusvaheliste kuritegude, mis on karistatavad kolmeaastase või pikema vangistusega, ärahoidmiseks, tuvastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks. Mõni mõiste on ka täpsemalt määratletud.
9. Kuigi asjaomased määratlused on üksikasjalikumad kui 2007. aasta lepingus, sisaldavad need siiski teatavaid ebamääraseid mõisteid ja erandeid, mis võivad kahjustada otstarbe piiramist ja vähendada lepingu õiguskindlust. Eelkõige:
- artikli 4 lõike 1 punkti a alapunkti i sõnastus „käitumine, mis [...] tundub olevat kavandatud [...] hirmutamiseks või ahistamiseks” või „valitsuse poliitika mõjutamiseks” võib viidata ka tegevusele, mida vastavalt nõukogu raamotsusele 2002/475/JSK⁽¹⁷⁾ ei saa käsitada terroriaktina. Sellise võimaluse välistamiseks tuleks selgitada väljendeid „tundub olevat”, „hirmutama” ja „mõjutama”;
  - artikli 4 lõike 1 punkt b peaks sisaldama konkreetset kuritegude loetelu. Viide „muud [...] kuriteod, mis on karistatavad kolmeaastase või pikema vangistusega” ei ole piisav, sest selle künnise raames jäävad kuriteod on ELis ja Ameerika Ühendriikides ning ELi eri liikmesriikides ja Ameerika Ühendriikide osariikides erinevad;

⁽¹³⁾ Euroopa andmekaitseinspektori 25. märtsi 2011. aasta aramus Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepaneku kohta võtta vastu direktiiv, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks; Euroopa andmekaitseinspektori 15. juuli 2011. aasta aramus ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Liidu ja Austraalia vahelise lepingu (milles käsitletakse lennuettevõtjate poolt broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Austraalia Tolli- ja Piirivalveametile) sõlmimise kohta; Euroopa andmekaitseinspektori 19. oktoobri 2010. aasta aramus, mis käsitleb komisjoni teatist broneeringuinfo kolmandatele riikidele edastamist käsitleva üldise lähenemisviisi kohta, ja Euroopa andmekaitseinspektori 20. detsembri 2007. aasta aramus järgmise õigusakti eelnõu kohta „Ettepanek: nõukogu raamotsus broneeringuinfo kasutamise kohta õiguskaitse eesmärkidel”. Kõik dokumendid on kättesaadavad aadressil <http://www.edps.europa.eu>

⁽¹⁴⁾ Artikli 29 tööühma aramus 10/2011 ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks; aramus 7/2010, mis on koostatud seoses Euroopa Komisjoni teatisega broneeringuinfo kolmandatele riikidele edastamist käsitleva üldise lähenemisviisi kohta; aramus 5/2007 Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahel 2007. aasta juulis sõlmitud jätkulepingu kohta, milles käsitletakse lennuettevõtjate poolt broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Ameerika Ühendriikide Sisejulgeolekuministeeriumile, ja aramus 4/2003 Ameerika Ühendriikides reisisaandmete edastamiseks tagatud kaitsetaseme kohta. Kõik dokumendid on kättesaadavad aadressil http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/wpdocs/2011_en.htm

⁽¹⁵⁾ FRA 14. juuni 2011. aasta aramus ettepaneku kohta võtta vastu direktiiv, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks (kättesaadav aadressil <http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/FRA-PNR-Opinion-June2011.pdf>), ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 5. mai 2011. aasta aramus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks” (kättesaadav aadressil <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.soc-opinions.15579>).

⁽¹⁶⁾ Vt joonealust märkust 5.

⁽¹⁷⁾ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/475/JSK terrorismivastase võitluse kohta (EÜT L 164, 22.6.2002, lk 3).

- kergemad süüteod tuleks sõnaselgelt lepingu reguleerimisalast välja jätta;
- artikli 4 lõikes 2 tuleks määratleda „arvestatava ohu” mõiste ning broneeringuinfo kasutamine siis, „kui seda nõuab kohus”, peaks piirduma artikli 4 lõikes 1 osutatud juhtudega;
- samamoodi tuleks selleks, et vältida artikli 4 lõike 3 kohaldamist näiteks piirikontrolliga seotud eesmärkidel, täpsustada, et „põhjalikumalt küsitleda või uurida” tohib ainult isikuid, keda kahtlustatakse mõnes artikli 4 lõikes 1 loetletud kuriteos osalemises.

3.2. Edastatava broneeringuinfo nimekirja tuleks kitsendada

10. Lepingu I lisa sisaldab 19 liiki andmeid, mis edaspidi Ameerika Ühendriikidele saadetakse. Enamik neist koosneb mitmesugustest andmekategooriatest ning vastab 2007. aasta lepingu andmeväljadele, mille Euroopa andmekaitseinspektor ja artikli 29 töörihm juba leidsid olevat ebaproportsionaalsed ⁽¹⁸⁾.
11. Eeskätt peetakse siinkohal silmas andmevälja „üldmärksused, sh OSI, ⁽¹⁹⁾ SSI ⁽²⁰⁾ ja SSR ⁽²¹⁾ väljadel sisalduv teave”, mis võib teha avalikuks usutunnistuse (nt toidueelistused) või tervisega (nt ratastooli palumine) seotud andmed. Sellised tundlikud andmed tuleks loetelust sõnaselgelt välja jätta.
12. Nimekirja proportsionaalsust hinnates tuleks arvesse võtta ka asjaolu, et tulenevalt andmete ajavaruga edastamisest (lepingu artikli 15 lõige 3) viidatakse asjaomaste kategooriate puhul mitte ainult tegelikele reisijatele, vaid ka isikutele, kes tegelikult lendu ette ei võta (nt broneeringu tühistamise tõttu).
13. Peale selle võivad avatud andmeväljad vähendada õiguskindlust. Selliseid kategooriaid nagu „kõik kättesaadavad kontaktandmed”, „kõik pagasiandmed” ja „üldmärksused” tuleks täpsemalt määratleda.
14. Seepärast tuleks nimekirja kitsendada. Kooskõlas artikli 29 töörihma arvamusega ⁽²²⁾ leiame, et andmed peaksid piirduma järgmisega: broneeringu number, broneeringu tegemise kuupäev, kavandatav(ad) reisi kuupäev(ad), reisija nimi, teised broneeringuinfos sisalduvad nimed, kogu reisiteekond, tasuta piletite andmed, ühe suuna piletid, piletimüügiinfo, automaatse hinnapäringu (ATFQ) andmed, pileti number, pileti väljaandmise kuupäev, andmed varasemate reisile mitteilmumiste kohta, kottide arv, pagasinumbriid, viimasel hetkel broneeringuta pileti ostmine, kottide arv igal reisetapil, vabatahtlik või muu hinna- või teenindusklassi tõstmine, eespool nimetatud broneeringuinfos tehtud hilisemad muudatused.

3.3. Sisejulgeolekuministerium ei tohiks töödelda tundlikke andmeid

15. Lepingu artiklis 6 on sätestatud, et sisejulgeolekuministerium filtreerib automaatselt tundlikud andmed ja „peidab” need. Tundlikke andmeid säilitatakse aga vähemalt 30 päeva ning konkreetsel juhtudel võib neid kasutada (artikli 6 lõige 4). Euroopa andmekaitseinspektor rõhutab, et ka pärast selliste andmete „peitmist” on tegemist „tundlike” andmetega, mis on seotud tuvastatavate füüsiliste isikutega.
16. Nagu Euroopa andmekaitseinspektor on juba tähendanud, ei tohiks sisejulgeolekuministerium töödelda ELi kodanikega seotud tundlikke andmeid isegi siis, kui need kättesaamisel „peidatakse”. Euroopa andmekaitseinspektor soovib lepingu tekstis täpsustada, et lennuettevõtjad ei tohi sisejulgeolekuministeriumile tundlikke andmeid edastada.

⁽¹⁸⁾ Vt eespool nimetatud Euroopa andmekaitseinspektori ja artikli 29 töörihma arvamused.

⁽¹⁹⁾ Muu teenustega seotud teave.

⁽²⁰⁾ Teave eriteenuste kohta.

⁽²¹⁾ Eriteenuste taotlemine.

⁽²²⁾ Vt eespool nimetatud artikli 29 töörihma arvamus 4/2003.

3.4. Säilitusaeg on liiga pikk

17. Artiklis 8 on sätestatud, et broneeringuinfot säilitatakse kuni viis aastat aktiivses andmebaasis ning seejärel viiakse see kuni kümneks aastaks üle passiivsesse andmebaasi. Nagu Euroopa andmekaitseinspektor ja artikli 29 tööühm on juba rõhutanud, on 15 aasta pikkune maksimaalne säilitusaeg ilmselgelt ebaproportsionaalne sõltumata sellest, kas andmeid hoitakse aktiivses või passiivses andmebaasis.
18. Artikli 8 lõikes 1 on täpsustatud, et kuus kuud pärast seda, kui sisejulgeolekuministerium on andmed kätte saanud, muudetakse need „ebaisikuliseks ja peidetakse”. Ent nii peidetud kui ka passiivses andmebaasis säilitatavad andmed on isikuandmed seni, kuni neid ei ole muudetud anonüümseks. Seepärast tuleks andmed (pöördumatult) anonüümseks muuta või kustutada vahetult pärast nende analüüsimist või maksimaalselt kuue kuu möödumisel.

3.5. Nn tõukemeetodi kasutamine ja andmete edastamissagedus

19. Euroopa andmekaitseinspektor avaldab heameelt artikli 15 lõike 1 üle, mille kohaselt edastatakse andmeid nn tõukemeetodi abil. Artikli 15 lõikes 5 nõutakse aga lennuettevõtjatelt broneeringuinfole „juurdepääsu andmist” erakorralistel asjaoludel. Selleks et lõplikult takistada nn tõmbesüsteemi kasutamist ning võttes arvesse probleeme, mida artikli 29 tööühm hiljuti järjekordselt rõhutas, ⁽²³⁾ soovitame tungivalt lepingus sõnaselgelt välistada Ameerika Ühendriikide ametnike võimaluse saada juurdepääsu andmetele nn tõmbesüsteemi teel.
20. Lepingus tuleks määratleda lennuettevõtjate poolt sisejulgeolekuministeriumile tehtavate andmeedastuste arv ja sagedus. Õiguskindluse parandamiseks tuleks üksikasjalikumalt täpsustada ka tingimused, mille korral võib andmeid täiendavalt edastada.

3.6. Andmeturve

21. Euroopa andmekaitseinspektor on rahul lepingu artikliga 5, mis käsitleb andmete turvalisust ja terviklikkust ning eeskätt kohustab teavitada eraelu puutumatus põhimõtte rikkumise korral asjaomaseid isikuid. Andmetega seotud rikkumistest teatamise puhul tuleks aga selgitada järgmisi elemente:
  - teate saajad: tuleks täpsustada, milliseid „asjaomaseid Euroopa ametiasutusi” tuleb teavitada. Igal juhul peaksid nende hulka kuuluma riiklikud andmekaitseasutused. Samuti tuleks teavitada Ameerika Ühendriikide pädevat asutust;
  - kõnealuste asutuste teavitamise künnis: tuleks määratleda, millise olukorra puhul on tegemist „olulise eraelu puutumatus põhimõtte rikkumisega”;
  - täpsustada tuleks üksikisikutele ja ametiasutustele esitatavate teadete sisu.
22. Euroopa andmekaitseinspektor toetab kohustust registreerida või dokumenteerida kõik broneeringuinfole juurdepääsu ja selle töötlemise juhtumid, sest see võimaldab kontrollida, kas sisejulgeolekuministerium on kasutanud broneeringuinfot nõuetekohaselt ning kas süsteemi on kasutatud ilma vastava loata.

3.7. Järelevalve ja jõustamine

23. Euroopa andmekaitseinspektor pooldab asjaolu, et lepingus sätestatud eraelu puutumatus kaitsemeetmete täitmist jälgib sõltumatu järelevalveasutus ning kontrollivad ministeriumi eraelu kaitsega tegelevad ametnikud, nt sisejulgeolekuministeriumi eraelu kaitse osakonna juhataja (*Chief Privacy Officer*), nagu on sätestatud artikli 14 lõikes 1. Selleks et tagada andmesubjektide õiguste tõhus teostamine,

⁽²³⁾ Vt artikli 29 tööühma 19. jaanuari 2011. aasta kiri volinik Malmströmile seoses broneeringuinfot käsitlevate lepingutega ELi ning Ameerika Ühendriikide, Kanada ja Austraalia vahel.

peaksid aga Euroopa andmekaitseinspektor ja riiklikud andmekaitseasutused tegema sisejulgeolekuministeeriumiga koostööd kõnealuste õiguste teostamise menetluste ja viiside osas⁽²⁴⁾. Euroopa andmekaitseinspektor sooviks näha lepingus viidet sellisele koostööle.

24. Euroopa andmekaitseinspektor toetab kindlalt artikli 14 lõike 1 teises lõigus sätestatud õigust õiguskaitsele „sõltumata kodakondsusest, päritoluriigist või elukohast”. Kahjuks on aga artiklis 21 sõnaselgelt sätestatud, et lepinguga „ei looda ega anta USA seaduste kohaselt ühelegi [...] isikule [...] mingeid õigusi ega eeliseid”. Isegi kui lepingu alusel on tagatud „kohtulik läbivaatamine” Ameerika Ühendriikides, ei saa selline õigus olla samaväärne õigusega kasutada õiguskaitsevahendeid ELis, eelkõige artiklis 21 sätestatud piirangut arvesse võttes.

3.8. Andmete riigisisene ja rahvusvaheline edastamine

25. Lepinguga artikliga 16 on keelatud andmete edastamine riigiasutustele, kes ei rakenda broneeringuinfo suhtes lepingus sätestatud „samaväärseid või võrreldavaid” kaitsemeetmeid. Euroopa andmekaitseinspektor pooldab sellist sätet. Nende asutuste loetelu, kellega võib andmeid jagada, tuleks aga täiendavalt täpsustada. Rahvusvahelise edastamise puhul on lepingus sätestatud, et selline edastamine võib toimuda üksnes juhul, kui andmete saaja kavatses kasutada kooskõlas lepinguga ning tõendab, et eraelu puutumatuse kaitsemeetmed on võrreldavad lepingus sätestatud meetmetega, välja arvatud juhul, kui tegemist on erakorraliste asjaoludega.
26. Seoses lepingus kasutatud väljenditega „võrreldav” või „samaväärne” soovib Euroopa andmekaitseinspektor rõhutada, et sisejulgeolekuministeerium ei tohiks andmeid ei riigisiselt ega rahvusvaheliselt edasi saata, v.a juhul, kui andmete saaja tõendab selliste kaitsemeetmete olemasolu, mis ei ole lepingus sätestatudest vähem ranged. Samuti tuleb lepingus sätestada, et broneeringuinfo edastamisel tuleb käsitleda iga juhtumit eraldi ja tagada, et asjakohastele vastuvõtjatele edastatakse ainult vajalikud andmed, ning erandeid ei tohi lubada. Peale selle soovib Euroopa andmekaitseinspektor lisada nõude, et andmete kolmandatele riikidele edastamise jaoks tuleb eelnevalt saada kohtu luba.
27. Artikli 17 lõikes 4 on sätestatud, et ELi liikmesriikide elanike andmete edastamisel kolmandale riigile tuleb teavitada asjaomase liikmesriigi pädevaid asutusi, kui sisejulgeolekuministeerium on kõnealusest olukorrast teadlik. See tingimus tuleks välja jätta, sest sisejulgeolekuministeerium peaks alati olema teadlik andmete edastamisest kolmandatele riikidele.

3.9. Lepinguga vorm ja läbivaatamine

28. Ei ole selge, millise õigusliku vormi on Ameerika Ühendriigid kõnealuse lepingu sõlmimiseks valinud ning kuidas muutub leping Ameerika Ühendriikides õiguslikult siduvaks. Seda tuleks selgitada.
29. Artikli 20 lõige 2 käsitleb vastavust ELi võimaliku broneeringuinfo süsteemiga. Euroopa andmekaitseinspektor märgib, et nõupidamistel kõnealuse lepingu võimaliku muutmise kohta tuleks uurida eeskätt seda, „kas tulevase ELi broneeringuinfosüsteemi raames kohaldatavad andmekaitsemeetmed on leebemad käesoleva lepinguga ettenähtud nõuetest”. Vastavuse tagamiseks tuleks igasuguse muutmise korral samuti (ja eelkõige) arvesse võtta võimalike tulevaste broneeringuinfo süsteemide *jõulisemaid* kaitsemeetmeid.
30. Leping tuleks läbi vaadata ka seoses uue andmekaitseraamistikuga ning ELi ja Ameerika Ühendriikide vahelise võimaliku lepingu sõlmimisega, mis käsitleb isikuandmete vahetamist kriminaalasjades tehtava politsei- ja õiguslase koostöö raames. Lisada tuleks uus, artikli 20 lõikele 2 sarnanev säte, sõnastades selle järgmiselt: „kui ELis võetakse vastu uus andmekaitseraamistik või EL ja Ameerika Ühendriigid

⁽²⁴⁾ Artikli 29 töörihm on juba esitanud suunised näiteks reisijatele teabe esitamise kohta (vt artikli 29 töörihma 15. veebruari 2007. aasta arvamus 2/2007 reisijate teavitamise kohta Ameerika Ühendriikide ametiasutustele edastatavast broneeringuinfost (läbivaadatud ja ajakohastatud 24. juunil 2008), kättesaadav aadressil http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2008/wp151_en.pdf).

sõlmivad uue andmevahetuslepingu, siis peavad lepinguosalisel nõu, et selgitada, kas käesolevat lepingut tuleks vastavalt muuta. Nõupidamistel uuritakse eelkõige, kas ELi muudetava andmekaitseraamistiku või ELi ja Ameerika Ühendriikide vahelise tulevase andmekaitselepingu raames kohaldatavad andmekaitseõud on rangemad käesoleva lepinguga ettenähtud nõuetest”.

31. Seoses lepingu läbivaatamisega (artikkel 23) leiab Euroopa andmekaitseinspektor, et läbivaatamisrühma tuleks kindlasti kaasata riiklikud andmekaitseasutused. Läbivaatamisel peaks pöörama tähelepanu ka meetmete vajalikkuse ja proportsionaalsuse hindamisele ning andmesubjektide õiguste tõhusale teostamisele ning see peaks sisaldama kontrolli andmesubjektide taotluste tegeliku töötlemise viiside üle, eriti juhul, kui otsene juurdepääs on keelatud. Täpsustada tuleks läbivaatamise sagedus.

4. JÄRELDUS

32. Euroopa andmekaitseinspektor on rahul lepinguga andmeturvalisuse tagamiseks ette nähtud kaitsemeetmete ja järelevalve ning 2007. aasta lepinguga võrreldes sisseviidud parandustega. Lahendamata on aga mitu probleemi, mis puudutavad eelkõige broneeringuinfo kolmandatele riikidele edastamise süsteemi ja üldise lähenemisviisi vastavust, otstarbe piiramist, sisejulgeolekuministeeriumile edastatavaid andmekategooriaid, tundlike andmete töötlemist, säilitamisega, nn tõukemeetodi erandeid, andmesubjektide õigusi ja andmete edasisaatmist.
33. Kõnealused tähelepanekud ei piira vajalikkuse ja proportsionaalsuse nõudeid, mis kehtivad igasuguse õiguspärase broneeringuinfo süsteemi ja lepingu puhul, mis käsitleb andmete massilist edastamist ELi kolmandatesse riikidesse. Nagu Euroopa Parlament oma 5. mai resolutsioonis taas kord kinnitas, on „hädavajalikkus ja proportsionaalsus kesksed põhimõtted, mida järgimata ei anna võitlus terrorismi vastu kunagi tulemusi”.

Brüssel, 9. detsember 2011

Euroopa Andmekaitseinspektor

Peter HUSTINX

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

EUROOPA KOMISJON

Euro vahetuskursid⁽¹⁾

8. veebruar 2012

(2012/C 35/04)

1 euro =

Valuuta	Kurss	Valuuta	Kurss		
USD	USA dollar	1,3274	AUD	Austraalia dollar	1,2251
JPY	Jaapani jeen	102,11	CAD	Kanada dollar	1,3199
DKK	Taani kroon	7,4328	HKD	Hongkongi dollar	10,2927
GBP	Inglise nael	0,83495	NZD	Uus-Meremaa dollar	1,5814
SEK	Rootsi kroon	8,8285	SGD	Singapuri dollar	1,6519
CHF	Šveitsi frank	1,2114	KRW	Korea won	1 480,91
ISK	Islandi kroon		ZAR	Lõuna-Aafrika rand	10,0158
NOK	Norra kroon	7,6290	CNY	Hiina jüaan	8,3614
BGN	Bulgaaria lev	1,9558	HRK	Horvaatia kuna	7,5823
CZK	Tšehhi kroon	24,812	IDR	Indoneesia ruupia	11 791,74
HUF	Ungari forint	289,65	MYR	Malaisia ringit	3,9878
LTL	Leedu litt	3,4528	PHP	Filipiini peeso	56,109
LVL	Läti lant	0,6990	RUB	Vene rubla	39,5590
PLN	Poola zlott	4,1773	THB	Tai baht	40,791
RON	Rumeenia leu	4,3505	BRL	Brasiilia reaal	2,2853
TRY	Türgi liir	2,3191	MXN	Mehhiko peeso	16,8232
			INR	India ruupia	65,2350

⁽¹⁾ Allikas: EKP avaldatud viitekursid.

EUROOPA ÜHENDUSTE VÕÕRTÖÖTAJATE SOTSIAALKINDLUSTUSE HALDUSKOMISJON

Valuutavahetuskursid vastavalt nõukogu määrusele (EMÜ) nr 574/72

(2012/C 35/05)

Määruse (EMÜ) nr 574/72 artikli 107 lõiked 1, 2 ja 4

Võrdlusperiood: jaanuar 2012

Kohaldamisperiood: aprill, mai, juuni 2012

01-2012	EUR	BGN	CZK	DKK	LVL	LTL	HUF	PLN
1 EUR =	1	1,95580	25,5308	7,43531	0,698968	3,45280	307,329	4,37601
1 BGN =	0,511300	1	13,0539	3,80167	0,357382	1,76542	157,137	2,23745
1 CZK =	0,0391684	0,0766056	1	0,291229	0,0273775	0,135241	12,0376	0,171402
1 DKK =	0,134493	0,263042	3,43372	1	0,0940066	0,464379	41,3337	0,588545
1 LVL =	1,43068	2,79812	36,5264	10,6376	1	4,93985	439,690	6,26068
1 LTL =	0,289620	0,566439	7,39422	2,15341	0,202435	1	89,0087	1,26738
1 HUF =	0,00325384	0,00636386	0,0830731	0,0241933	0,00227433	0,0112349	1	0,0142389
1 PLN =	0,228518	0,446936	5,83425	1,69911	0,159727	0,789029	70,2304	1
1 RON =	0,230327	0,450474	5,88043	1,71255	0,160991	0,795274	70,7862	1,00791
1 SEK =	0,112991	0,220988	2,88475	0,840122	0,0789771	0,390135	34,7254	0,494450
1 GBP =	1,20178	2,35043	30,6823	8,93558	0,840003	4,14949	369,341	5,25899
1 NOK =	0,130290	0,254821	3,32640	0,968744	0,0910683	0,449864	40,0418	0,570149
1 ISK =	0,00626073	0,0122447	0,159841	0,0465504	0,00437605	0,021617	1,92410	0,0273970
1 CHF =	0,825910	1,61531	21,0861	6,14089	0,577284	2,85170	253,826	3,61419

01-2012	RON	SEK	GBP	NOK	ISK	CHF
1 EUR =	4,34165	8,85027	0,832102	7,67520	159,726	1,21079
1 BGN =	2,21988	4,52514	0,425453	3,92433	81,6678	0,619075
1 CZK =	0,170056	0,346651	0,0325921	0,300626	6,25621	0,0474246
1 DKK =	0,583923	1,19030	0,111912	1,03226	21,4821	0,162843
1 LVL =	6,21151	12,6619	1,19047	10,9808	228,517	1,73225
1 LTL =	1,25743	2,56321	0,240993	2,22289	46,2598	0,350668
1 HUF =	0,0141270	0,0287974	0,00270753	0,0249739	0,519723	0,00393971
1 PLN =	0,992147	2,02245	0,190151	1,75393	36,5003	0,276687
1 RON =	1	2,03846	0,191656	1,76781	36,7892	0,278877
1 SEK =	0,490567	1	0,0940200	0,867228	18,0476	0,136808
1 GBP =	5,21769	10,6360	1	9,22388	191,955	1,45509
1 NOK =	0,565672	1,15310	0,108414	1	20,8106	0,157753
1 ISK =	0,0271819	0,0554091	0,00520956	0,0480523	1	0,0075804
1 CHF =	3,58581	7,30952	0,687241	6,33902	131,919	1

Note: all cross rates involving ISK are calculated using ISK/EUR rate data from the Central Bank of Iceland

reference: Jan-12	1 EUR in national currency	1 unit of N.C. in EUR
BGN	1,95580	0,511300
CZK	25,5308	0,0391684
DKK	7,43531	0,134493
LVL	0,698968	1,43068
LTL	3,45280	0,289620
HUF	307,329	0,00325384
PLN	4,37601	0,228518
RON	4,34165	0,230327
SEK	8,85027	0,112991
GBP	0,832102	1,20178
NOK	7,67520	0,130290
ISK	159,726	0,00626073
CHF	1,21079	0,825910

Note: ISK/EUR rates based on data from the Central Bank of Iceland

1. Määrusega (EMÜ) nr 574/72 sätestatakse, et ühes valuutas denomineeritud summad konverteeritakse teise valuutasse komisjoni arvutatud kursi alusel, mis põhineb Euroopa Keskpanga avaldatud valuutade võrdluskursside ühe kuu keskmisel väärtusel lõikes 2 kindlaksmääratud võrdlusperioodi jooksul.
2. Võrdlusperioodid on:
  - alates 1. aprillist kohaldatavate vahetuskursside puhul jaanuarikuu;
  - alates 1. juulist kohaldatavate vahetuskursside puhul aprillikuu;
  - alates 1. oktoobrist kohaldatavate vahetuskursside puhul juulikuu;
  - alates 1. jaanuarist kohaldatavate vahetuskursside puhul oktoobrikuu.

Vahetuskursid avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* C-seeria veebruari-, mai-, augusti- ja novembrikuu teises numbris.

EUROOPA MAJANDUSPIIRKONDA KÄSITLEV TEAVE

EFTA JÄRELEVALVEAMET

Suunised Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artikli 53 kohaldamiseks mereveoteenuste suhtes

(2012/C 35/06)

- A. Käesolev teatis on avaldatud vastavalt Euroopa Majanduspiirkonna lepingule (edaspidi „EMP leping”) ning EFTA riikide vahelisele järelevalveameti ja kohtu asutamist käsitlevale lepingule (edaspidi „järelevalve- ja kohtuleping”).
- B. Euroopa Komisjon (edaspidi „komisjon”) on avaldanud „Suunised EÜ asutamislepingu artikli 81 kohaldamiseks mereveoteenuste suhtes” ⁽¹⁾. Kõnealusel mittedividuvas õigusaktis on sätestatud põhimõtted, mida komisjon järgib turgude määramisel ja koostöölepingute hindamisel nende mereveoteenuste puhul, mida mõjutavad otseselt nõukogu 25. septembri 2006. aasta määrusest (EÜ) nr 1419/2006 tulenevad muudatused, st liinilaevandusteenuste, kabotaaži ja rahvusvaheliste trampaevandusteenuste puhul ⁽²⁾.
- C. EFTA järelevalveamet leiab, et eespool nimetatud õigusakt on EMPs kohaldatav. Võrdsete konkurentsi-tingimuste säilitamiseks ja EMP konkurentsieeskirjade ühtse kohaldamise tagamiseks kogu Euroopa Majanduspiirkonnas võtab EFTA järelevalveamet käesoleva teatise vastu talle järelevalve- ja kohtulepingu artikli 5 lõike 2 punktiga b antud volituste alusel. Järelevalveamet kavatab asjaomaste EMP eeskirjade kohaldamisel konkreetsetel juhtumitel järgida käesolevas teatises sätestatud põhimõtteid ja eeskirju ⁽³⁾.
- D. Käesoleva teatise eesmärk on eelkõige anda suuniseid selle kohta, kuidas EFTA järelevalveamet kohaldab artiklit 53 turgude määramisel ja koostöölepingute hindamisel liinilaevandusteenuste, kabotaaži ja rahvusvaheliste trampaevandusteenuste puhul.
- E. Käesolevat teatist kohaldatakse juhtumite suhtes, mille korral järelevalveamet on EMP lepingu artikli 56 kohaselt pädev järelevalveasutus.

1. SISSEJUHATUS

1. Käesolevates suunistes esitatakse põhimõtted, mida EFTA järelevalveamet järgib turgude määramisel ja koostöölepingute hindamisel nende mereveoteenuste puhul, mida mõjutavad otseselt muudatused, mis tulenevad nõukogu määruse (EÜ) nr 1419/2006 inkorporeerimisest EMP lepingusse, st liinilaevandusteenuste, kabotaaži ja rahvusvaheliste trampaevandusteenuste puhul ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ ELT C 245, 26.9.2008, lk 2.

⁽²⁾ Nõukogu 25. septembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1419/2006, millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 4056/86, millega nähakse ette üksikasjalikud eeskirjad asutamislepingu artiklite 85 ja 86 (nüüd artiklid 81 ja 82) rakendamiseks meretranspordis, ja muudetakse määrust (EÜ) nr 1/2003 seoses selle rakendusala laiendamisega kabotaažile ja rahvusvahelistele trampaevandusteenustele (ELT L 269, 28.9.2006, lk 1). Nõukogu määrus (EÜ) nr 1419/2006 inkorporeeriti EMP lepingusse EMP ühiskomitee otsusega nr 153/2006, millega muudetakse XIII lisa (transport) ja XIV lisa (konkurents) ning protokoll nr 21 (ELT L 89, 29.3.2007, lk 25 ja EMP kaasanne nr 15, 29.3.2007, lk 20).

⁽³⁾ EMP lepingu artiklite 53 ja 54 reguleerimisalasse jäävate üksikujuhtumite käsitlemise pädevus on jagatud EFTA järelevalveameti ja komisjoni vahel vastavalt EMP lepingu artiklis 56 sätestatud eeskirjadele. Iga konkreetse juhtumiga võib tegeleda korraga ainult üks järelevalveasutus.

⁽⁴⁾ Vt joonealune märkus 2 seoses nõukogu 25. septembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1419/2006 ning selle inkorporeerimisega EMP lepingusse.

2. Suuniste eesmärk on aidata eeskätt Euroopa Majanduspiirkonna sadama(te)sse ja/või sadama(te)st nimeatud teenuseid osutavatel ettevõtjatel ja ettevõtjate ühendustel hinnata, kas nende lepingud ⁽⁵⁾ on kooskõlas EMP lepingu artikliga 53. Suuniseid ei kohaldata muude sektorite suhtes.

  3. Määrusega (EÜ) nr 1419/2006 laiendati nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 (asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieskirjade rakendamise kohta) ⁽⁶⁾ ning komisjoni 7. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 773/2004 (mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 81 ja 82 kohaste menetluste teostamist komisjonis) ⁽⁷⁾ reguleerimisala kabotaažile ja trampaevandusteenustele. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1419/2006 inkorporeerimisega EMP lepingusse muudeti seega vastavalt asjaomaseid EMP eeskirju. Seega juhinduvad kõik mereveoteenuste sektorid alates 9. detsembrist 2006 üldiselt kohaldatavast menetlusraamistikust.

  4. Nõukogu määrusega (EÜ) nr 1419/2006 tühistati ka nõukogu 22. detsembri 1986. aasta määrus (EMÜ) nr 4056/86 (millega nähakse ette üksikasjalikud eeskirjad asutamislepingu artiklite 85 ja 86 (nüüd artiklid 81 ja 82) rakendamiseks meretranspordis), ⁽⁸⁾ mis sisaldas liinilaevanduskonverentsi grupierandit, mis võimaldas laevandusettevõtjatel määrata liinilaevanduskonverentsidel kindlaks tariife ja muid veotingimusi, kuna konverentsisüsteem ei vasta enam EÜ asutamislepingu artikli 81 lõike 3 (nüüd Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 lõige 3) kriteeriumidele. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1419/2006 EMP lepingusse inkorporeerimisest tulenevalt ei kehti konverentsisüsteemi suhtes alates 18. oktoobrist 2008 enam grupierand EMP lepingu artikli 53 lõikes 1 sätestatud keelust vabastamise kohta. Pärast seda peavad kõik Euroopa Majanduspiirkonna sadama(te)sse ja/või sadama(te)st liinilaevanduse veoteenust pakkuvad ettevõtjad lõpetama igasuguse liinilaevanduskonverentsialase tegevuse, mis on vastuolus EMP lepingu artikliga 53. Kõnealune nõue kehtib hoolimata sellest, kas teistes jurisdiktsioonides on sõnaselgelt või vaikimisi lubatud tariifide kindlaksmääramine liinilaevanduskonverentsidel või lepingute arutelukokkulepete käigus. Lisaks tuleb konverentsi liikmetel alates 18. oktoobrist 2008 tagada, et konverentsisüsteemi raames sõlmitud lepingud oleksid kooskõlas EMP lepingu artikliga 53.

  5. Käesolevad suunised täiendavad järelevalvemeti poolt juba muudes teatistes esitatud juhtnööre. Kuna mereveoteenuseid iseloomustavad ulatuslikud koostöölepingud konkureerivate vedajate vahel, siis on eriti olulised suunised EMP lepingu artikli 53 kohaldatavuse kohta horisontaalkoostöö kokkulepete suhtes ⁽⁹⁾ ja suunised EMP lepingu artikli 53 lõike 3 kohaldamise kohta ⁽¹⁰⁾.

  6. Horisontaalkoostöö kokkuleppeid liinilaevanduses ühiste teenuste osutamiseks käsitletakse komisjoni 19. aprilli 2000. aasta määruses (EÜ) nr 823/2000 asutamislepingu artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta liinilaevandusettevõtjate teatavat liiki kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes (konsortsiumid), nagu see on inkorporeeritud EMP lepingusse ⁽¹¹⁾. Komisjoni määrus (EÜ) nr 823/2000 asendatakse komisjoni 28. septembri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 906/2009 26. aprillil 2010 ⁽¹²⁾. Nendes määrustes, nagu need on inkorporeeritud EMP lepingusse, on vastavalt EMP lepingu artikli
-
- ⁽⁵⁾ Lepingute all peetakse silmas ettevõtjate ühenduste kokkuleppeid ja otsuseid ning kooskõlastatud tegevust.
- ⁽⁶⁾ Nõukogu määrus (EÜ) nr 1/2003 (EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1) inkorporeeriti EMP ühiskomitee 24. septembri 2004. aasta otsusega nr 130/2004 (ELT L 64, 10.3.2005, lk 57 ja EMP kaasanne nr 12, 10.3.2005, lk 42) EMP lepingu XIV lisasse ja protokollidesse nr 21 ja 23 ning EFTA riikide vahel 24. septembril 2004 sõlmitud lepinguga järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 II peatükki.
- ⁽⁷⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 773/2004 (ELT L 123, 27.4.2004, lk 18) inkorporeeriti EMP ühiskomitee 3. detsembri 2004. aasta otsusega nr 178/2004 (ELT L 133, 26.5.2005, lk 35 ja EMP kaasanne nr 26, 26.5.2005, lk 25) EMP lepingu protokollidesse nr 21 ja 23 ning EFTA riikide vahel 3. detsembril 2004 sõlmitud lepinguga järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 4 III peatükki.
- ⁽⁸⁾ Nõukogu määrus (EMÜ) nr 4056/86 (EÜT L 378, 31.12.1986, lk 4) inkorporeeriti EMP lepingu XIV lisa G peatüki punkti 11.
- ⁽⁹⁾ Suunised EMP lepingu artikli 53 kohaldatavuse kohta horisontaalkoostöö kokkulepete suhtes (EÜT C 266, 31.10.2002, lk 1 ja EMP kaasanne nr 55, 31.10.2002, lk 1).
- ⁽¹⁰⁾ EMP lepingu artikli 53 lõike 3 kohaldamise suunised (ELT C 208, 6.9.2007, lk 1, ja EMP kaasanne nr 42, 6.9.2007, lk 1).
- ⁽¹¹⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 823/2000 (EÜT L 100, 20.4.2000, lk 24) inkorporeeriti EMP ühiskomitee otsusega nr 49/2000 (EÜT L 237, 21.9.2000, lk 60 ja EMP kaasanne nr 42, 21.9.2000, lk 3) EMP lepingu XIV lisa G peatüki punkti 11c.
- ⁽¹²⁾ Komisjoni määrust (EÜ) nr 906/2009 (ELT L 256, 29.9.2009, lk 31) ei ole EMP lepingusse veel inkorporeeritud.

53 lõikele 3 sätestatud tingimused, mille kohaselt EMP lepingu artikli 53 lõikes 1 sätestatud keeldu ei kohaldata kahe või enama laevandusettevõtja vaheliste lepingute (konsortsiumi) suhtes.

7. Käesolevad suunised ei piira EMP lepingu artikli 53 tõlgendamist EFTA kohtu, Euroopa Ühenduste Kohtu ega Euroopa Ühenduste Üldkohtu poolt. Suuniste põhimõtteid kohaldatakse vastavalt iga juhtumi eripäradele.
8. Järelevalveamet kohaldab neid suuniseid viis aastat.

2. MEREVEOTEENUSED

2.1. Reguleerimisala

9. Liinilaevandusteenused, kabotaaž ja tramp-laevandusteenused on mereveosektorid, mida mõjutavad otseselt määruse (EÜ) nr 1419/2006 EMP lepingusse inkorporeerimisest tulenenud muudatused.
10. Liinilaevandus hõlmab veose regulaarset transportimist, enamasti konteineriga, sadamatesse, mis asuvad teataval geograafilisel marsruudil; seda tegevust nimetatakse üldiselt kaubanduseks. Liinilaevanduse muud iseloomulikud omadused on graafikute ning väljumiskuupäevade etteteatamine ja teenuste kättesaadavus kõigile veoteenuste kasutajatele.
11. Määruse (EMÜ) nr 4056/86 artikli 1 lõike 3 punktis a, nagu see on inkorporeeritud EMP lepingu XIV lisa G peatüki punkti 11, ⁽¹³⁾ määratletakse tramp-laevandusteenused kui puist- või segalastivedu laevas, mis on täielikult või osaliselt prahitud ühele või mitmele lastisaatjale reisi-, aja- või muus vormis prahilepingu alusel ebaregulaarsete või väljakuulutamata reiside tegemiseks, kui prahihinnad on iga kord vabalt kaubeldavad vastavalt pakkumise ja nõudluse tingimustele. Tavaliselt on selleks ühe kaubaartikli vedamine ilma eelnevalt kindlaksmääratud graafikuta ⁽¹⁴⁾.
12. Kabotaaž tähendab mereveoteenuste (sealhulgas tramp- ja liinilaevandusteenuste) pakkumist ühe ja sama EMP riigi kahe või enama sadama vahel ⁽¹⁵⁾. Kuigi käesolevates suunistes ei käsitleta eraldi kabotaažiteenuseid, kohaldatakse neid suuniseid siiski ka niisuguste kabotaažiteenuste suhtes, mida osutatakse kas liini- või tramp-laevandusteenustena.

2.2. Mõju EMP riikide vahelisele kaubandusele

13. EMP lepingu artikkel 53 kehtib kõikide kokkulepete kohta, mis võivad oluliselt mõjutada EMP riikide vahelist kaubandust. Kaubanduse mõjutamiseks peab seda olema piisava tõenäosusega võimalik ette näha vastavalt õigusaktides sätestatud objektiivsetele tingimustele või asjaolu põhjal, et kokkulepe või teguviis võivad mõjutada otseselt või kaudselt, tegelikult või potentsiaalselt EMP riikide vahelise kaubanduse struktuuri ⁽¹⁶⁾. Järelevalveamet on esitanud selgitused selle kohta, kuidas ta kohaldab kaubandusmõju mõistet, oma suunistes EMP lepingu artiklites 53 ja 54 sätestatud kaubandusmõju mõiste kohta ⁽¹⁷⁾.

⁽¹³⁾ Vt eespool joonealune märkus 8.

⁽¹⁴⁾ Komisjon on kindlaks teinud hulga eriotstarbelise transpordi tunnuseid, mis eristavad seda liinilaevandusteenustest ja tramp-laevandusteenustest. Need hõlmavad teatava veosetiüübiga seotud regulaarsete teenuste pakkumist. Teenust pakutakse tavaliselt mereveolepingute põhjal, kasutades eriotstarbelisi laevu, mis on tehniliselt kohandatud ja/või ehitatud spetsiaalse veose vedamiseks. Komisjoni 19. oktoobri 1994. aasta otsus 94/980/EÜ (juhtum IV/34.446 – *Atlantiülene kokkulepe*) (EÜT L 376, 31.12.1994, lk 1, edaspidi „TAA otsus“, punktid 47–49).

⁽¹⁵⁾ Nõukogu 7. detsembri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 3577/92 teenuste osutamise vabaduse põhimõtte kohaldamise kohta merevedudel liikmesriikides (merekabotaaž) (EÜT L 364, 12.12.1992, lk 7) artikkel 1 inkorporeeriti EMP ühiskomitee otsusega nr 70/97 (EÜT L 30, 5.2.1998, lk 42 ja EMP kaasanne EÜT-le nr 5, 5.2.1998, lk 175) EMP lepingu XIII lisa V peatüki punkti 53a.

⁽¹⁶⁾ Euroopa Kohtu 11. juuli 1985. aasta otsus kohtuasjas 42/84: *Remia BV jt vs. komisjon* (EKL 1985, lk 2545, punkt 22) ja 14. detsembri 1983. aasta otsus kohtuasjas 319/82: *Ciments et Bétons de l'Est vs. Kerpen & Kerpen* (EKL 1983, lk 4173, punkt 9).

⁽¹⁷⁾ ELT C 291, 30.11.2006, lk 46 ja EMP kaasanne nr 59, 30.11.2006, lk 18.

14. Liini- ja tramplaevanduse pakutavad transporditeenused on sageli EMP sadamate ja kolmandate riikide vahelised rahvusvahelised teenused ja/või hõlmavad ekspordi ja impordi kahe või enama liikmesriigi vahel (st EMP-sisene kaubandus) ⁽¹⁸⁾. Enamikul juhtudel mõjutavad need tõenäoliselt EMP riikide vahelist kaubandust, muu hulgas sellega, et nad mõjutavad transpordi- ja vahendusteenuste osutamise turgusid ⁽¹⁹⁾.
15. EMP riikide vahelisele kaubandusele avaldatav mõju ilmneb eriti kabotaažiteenuste puhul, kuna sellega määratakse kindlaks EMP lepingu artikli 53 kohaldamisala ning selle koostoime liikmesriikide konkurentsioigusega vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu protokolli nr 4 (EFTA järelevalveameti ülesannete ja pädevuse kohta konkurentsi valdkonnas) II peatüki, mis käsitleb EMP lepingu artiklite 53 ja 54 rakendamise üldisi menetluseeskirju, artiklile 3. Ulatus, mil määral nimetatud teenused võivad mõjutada EMP riikide vahelist kaubandust, tuleb hinnata iga üksikjuhtumi puhul eraldi ⁽²⁰⁾.

2.3. Asjaomane turg

16. Selleks et hinnata lepingu mõju konkrentsile EMP lepingu artikli 53 tähenduses, on vajalik määratleda asjaomased tooteturud ja geograafilised turud. Turu määratlemise peamine eesmärk on süsteemselt välja selgitada konkrentsipiirangud, millega ettevõtja silmitsi seisab. Sellekohased suunised on esitatud järelevalveameti teatises asjakohase turu mõiste kohta EMP konkrentsioiguses ⁽²¹⁾. Nimetatud suunised on olulised ka turu määratlemisel seoses mereveoteenuste osutamisega.
17. Asjaomane tooteturud hõlmab kõiki neid tooteid ja/või teenuseid, mis on tarbijate seisukohast oma iseloomulike tunnuste, hindade ja otstarbekohase kasutuse põhjal omavahel vahetatavad või asendatavad. Asjaomane geograafiline turg on ala, kus asjaomased ettevõtjad tegelevad toodete ja teenuste nõudluse ja pakkumisega, kus konkrentsitingimused on piisavalt sarnased ja mida saab naaberladest eristada märgatavalt erinevate konkrentsitingimuste tõttu ⁽²²⁾. Veoetvõtja(d) ei saa valitsevatele turutingimustele olulist mõju avaldada, kui klientidel on võimalik hõlpsalt kasutada teiste teenuseosutajate teenuseid ⁽²³⁾.

2.3.1. Liinilaevandus

18. Konteinerveoteenused on määratletud liinilaevanduse asjaomase tooteturuna mitmes komisjoni ja Euroopa Kohtu otsuses ⁽²⁴⁾. Need otsused ja kohtuotsused käsitlevad süvamerekaubanduses kasutatavat meretransporti. Kuigi mõnel juhul võivad teenused olla vähesel määral omavahel vahetatavad, ei hõlma sama teenuseturg teisi transpordiliike. Seda seetõttu, et suuremat osa konteineriga veetavast kaubast ei saa vedada muul moel, näiteks lennutransporditeenust kasutades ⁽²⁵⁾.

⁽¹⁸⁾ Asjaolu, et teenust osutatakse EMP-väliste riikide sadamatesse või sadamatest, ei välista EMP riikide vahelise kaubanduse mõjutamist. Niisuguste teenuste kuulumise EMP jurisdiktsiooni alla saab kindlaks teha vaid EMP tarbijatele ja teistele ettevõtjatele avaldatava mõju hoolika analüüsi teel. Vt eespool joonealuses märkuses 17 viidatud suunised EMP lepingu artiklites 53 ja 54 sätestatud kaubandusmõiste kohta.

⁽¹⁹⁾ Komisjoni 23. detsembri 1992. aasta otsus 93/82/EMÜ (juhtumid IV/32.448 ja IV/32.450 – CEWAL) (EÜT L 34, 10.2.1993, lk 1, punkt 90), mida kinnitati Esimese Astme Kohtu 8. oktoobri 1996. aasta otsusega liidetud kohtuasjades T-24/93–T-26/93 ja T-28/93: *Compagnie Maritime Belge jt vs. komisjon* (EKL 1996, lk II-1201, punkt 205). Eespool joonealuses märkuses 14 viidatud TAA otsuse punktid 288–296, mida kinnitati Esimese Astme Kohtu 28. veebruari 2002. aasta otsusega kohtuasjas T-395/94: *Atlantic Container Line jt vs. komisjon* (edaspidi „TAA kohtuotsus“), punktid 72–74; komisjoni 16. septembri 1998. aasta otsus 1999/243/EÜ (juhtum IV/35.134 – *Atlantdiilene konverentsikokkulepe*) (edaspidi „TACA otsus“) (EÜT L 95, 9.4.1999, lk 1, punktid 386–396), komisjoni 14. novembri 2002. aasta otsus 2003/68/EÜ (juhtum COMP/37.396 – *Läbivaadatud TACA*) (edaspidi „läbivaadatud TACA otsus“) (EÜT L 26, 31.1.2003, lk 53, punkt 73).

⁽²⁰⁾ Selgitusi kaubandusmõiste kohaldamise kohta vt eespool joonealuses märkuses 17 viidatud järelevalveameti suunised EMP lepingu artiklites 53 ja 54 sätestatud kaubandusmõiste kohta.

⁽²¹⁾ EÜT L 200, 16.7.1998, lk 48 ja EMP kaasanne nr 28, 16.7.1998, lk 3.

⁽²²⁾ Eespool joonealuses märkuses 21 viidatud teatis turu mõiste kohta, punkt 8.

⁽²³⁾ Eespool joonealuses märkuses 21 viidatud teatis turu mõiste kohta, punkt 13.

⁽²⁴⁾ Eespool joonealuses märkuses 14 viidatud TAA otsus ja joonealuses märkuses 19 viidatud TACA otsus, punktid 60–84. TACA otsuses määratletud turu mõistet kinnitas Esimese Astme Kohus oma 30. septembri 2003. aasta otsuses liidetud kohtuasjades T-191/98, T-212/98–214/98: *Atlantic Container Line AB jt vs. komisjon* (EKL 2003, lk II-3275, edaspidi „TACA kohtuotsus“, punktid 781–883).

⁽²⁵⁾ Eespool joonealuses märkuses 19 viidatud TACA otsus, punkt 62, ja eespool joonealuses märkuses 24 viidatud TACA kohtuotsus, punktid 783–789.

19. Teatavatel tingimustel võib olla kohane määratleda kitsam kaubaturg, mis on piiritletud teatava tooteliigiga, mille vedamiseks kasutatakse mereveeteenust. Näiteks saab kiiresti riknevat kaupa vedada kas ainult külmkonteineritega või lisaks ka tavaliste külmutuslaevadega. Kuigi erandjuhtudel on võimalik mõningal määral asendada segalastivedu konteinerveoga ja vastupidi, ⁽²⁶⁾ ei paista toimuvat püsivamat üleminekut konteinerveolt segalastiveole. Suurema osa kaubakategooriate puhul ja konteinerkauba kasutajate jaoks pole segalastiveo näol tegemist mõistliku alternatiiviga konteinervedudele ⁽²⁷⁾. Kui lasti veetakse tavaliselt konteineris, siis on selle vedu konteineriväliselt ebatõenäoline ⁽²⁸⁾. Seega on konteinerlaevaveo puhul asendatavus peamiselt ainult ühesuunaline ⁽²⁹⁾.
20. Asjaomane geograafiline turg hõlmab ala, kus teenuseid turustatakse, mis tavaliselt tähendab teatavaid sadamaid teenuse alg- ja lõpp-punktis, ning mille moodustavad sadamate kattuvad haardealad. Seoses teenuse osutamise Euroopas on liinilaevanduse geograafiline turg tänase seisuga piiritletud hulga Põhja-Euroopa ja/või Vahemere sadamatega. Kuna liinilaevanduse transporditeenuseid Vahemere äärest on üksnes vähesel määral võimalik asendada teenustega Põhja-Euroopa sadamatest, käsitatakse neid eraldi turgudena ⁽³⁰⁾.

2.3.2. Trampaevandusteenused

21. Järelevalveamet ei ole veel kohaldanud EMP lepingu artiklit 53 trampaevanduse suhtes. Ettevõtjad võivad hindamisel kaaluda alljärgnevaid asjaolusid, kuivõrd need on nende osutatavate trampaevandusteenuste seisukohast asjakohased.

Asjaolud, mida tuleks arvestada asjaomase kaubaturu määratlemisel nõudluse poolelt (nõudluse asendamine)

22. Trampaevanduse asjaomaste teenuseturgude määratlemisel lähtutakse transporditellimuse „peamistest tingimustest”, mille alusel määratakse üldiselt kõnealuse transporditellimuse olulised aspektid ⁽³¹⁾. Olenevalt transpordikasutaja konkreetsetest vajadustest saab osa asjaolude üle kaubelda ja osa üle mitte. Määratletud kujul võib peamiste tingimuste kaubeldav asjaolu, nt laevatüüp või suurus, näidata näiteks seda, et kõnealuse konkreetse asjaoluga seotud asjaomane turg on laiem sellest, mis on määratletud esialgses transporditellimuses.
23. Teenuse laad trampaevanduse puhul võib erineda ning on olemas mitmesuguseid transpordilepinguid. Seega võib olla vajalik kindlaks teha, kas kasutaja arvates on tähtajaliste prahilepingute, reisiprahilepingute ja mereveolepingute alusel osutatud teenused asendatavad. Juhul kui see on nii, siis võivad need kuuluda samale asjaomasele turule.
24. Laevatüübid jagatakse tavaliselt tööstusliku suuruse järgi teatavatesse standardsetesse rühmadesse ⁽³²⁾. Tänu märkimisväärsele mastaabisäästule ei tarvitse teenus, mille puhul veose maht ja laeva suurus oluliselt erinevad, suuta pakkuda konkurentsivõimelist prahihinda. Selleks et välja selgitada, kas iga laevasuurus kujutab endast eraldi asjaomast turgu, tuleb seega igal üksikjuhtumil hinnata eri suurusega laevade omavahelist asendatavust.

⁽²⁶⁾ Eespool joonealuses märkuses 19 viidatud TACA otsus, punkt 71.

⁽²⁷⁾ Eespool joonealuses märkuses 18 viidatud TAA kohtuotsus, punkt 273, ja eespool joonealuses märkuses 24 viidatud TACA kohtuotsus, punkt 809.

⁽²⁸⁾ Eespool joonealuses märkuses 19 viidatud TAA kohtuotsus, punkt 281; komisjoni juuli 2005. aasta otsus (juhtum nr COMP/M.3829 – MAERSK/PONL) (ELT C 147, 17.6.2005, lk 18, punkt 13).

⁽²⁹⁾ Eespool joonealuses märkuses 19 viidatud TACA otsus, punktid 62–75; eespool joonealuses märkuses 24 viidatud TACA kohtuotsus, punkt 795, ja eespool joonealuses märkuses 28 viidatud komisjoni otsus juhtumi MAERSK/PONL kohta, punktid 13 ja 112–117.

⁽³⁰⁾ Eespool joonealuses märkuses 19 viidatud TACA otsus, punktid 76–83, ja eespool joonealuses märkuses 19 viidatud läbivaadatud TACA otsus, punkt 39.

⁽³¹⁾ Näiteks mereveolepingute puhul on transporditellimuse olulised asjaolud veos, veose maht, peale- ja mahalaadimis-sadam, seisupäevad, lasti saabumise nõutav lõppkuupäev ja laevale esitatavad tehnilised nõuded.

⁽³²⁾ Valdkonnas tegutsevatele osalistele tundub, et eri suurusega laevad moodustavad omaette turud. Majandusajakirjad ja Baltic Exchange avaldavad hinnaindeksi laevade iga standardsuuruse kohta. Nõustajate aruannetes jagatakse turg laevade suuruste põhjal.

Asjaolud, mida tuleks arvestada asjaomase kaubaturu määratlemisel pakkumise poolelt (pakkumise asendatavus)

25. Pakkumise poole asjaomase turu piiritlemisel on esimesed näitajad veose füüsilised ja tehnilised tingimused ning laevatüüp⁽³³⁾. Juhul kui laevu on lühikese aja jooksul ilma märkimisväärsete kuludeta võimalik kohandada teatava konkreetse veose vedamiseks,⁽³⁴⁾ on eri trampaevandusteenuse osutajatel võimalik konkureerida selle veose vedamisel. Sel juhul hõlmab pakkumise poole asjaomane turg rohkem kui ühte laevatüüpi.
26. Siiski on olemas mitu laevatüüpi, mis on tehniliselt kohandatud ja/või spetsiaalselt ehitatud eriotstarbeliste transporditeenuste osutamiseks. Kuigi eriotstarbeliste laevadega saab vedada ka muud tüüpi veoseid, võivad nad olla ebasoodsas konkurentsiolekorras. Seega võib eriteenuse osutajate konkureerimisvõime olla muu lasti vedamisel piiratud.
27. Trampaevanduses sõidetakse sadamasse vastavalt konkreetsele tellimusele. Kuid laevade liikuvust võivad piirata terminalile ja laeva süvisele seatud piirangud ning teatava laevatüübi puhul teatavates sadamates või piirkondades kehtestatud keskkonnanõuded.

Muud asjaolud, mida tuleks arvestada asjaomase kaubaturu määratlemisel

28. Arvestada tuleks ka asendusahela olemasolu trampaevanduses kasutatavate eri suurusega laevade vahel. Teatavatel trampaevanduse turgudel ei ole kõige suuremad ja kõige väiksemad laevad otseselt asendatavad. Ahelasenduse mõjul võib hinnakujundus äärmuslike suurustega laevade puhul olla siiski piiratud ja tingida sellises suuruses laevade hõlmamise laiemasse turu mõiste määratlusse.
29. Teatavatel trampaevanduse turgudel tuleb iga üksikuhtumi puhul kaaluda, kas laevade puhul on tegemist piiratud jõudlusega, mida ei tuleks arvestada asjaomase turu hindamisel.
30. Sellised lisategurid nagu teenuseosutaja usaldusväärsus, turvalisus, ohutus ja õigusaktide nõuded võivad mõjutada pakkumise ja nõudluse poole asendatavust, nt nõue, et EMP vetes sõitvatel tankeritel peavad olema topeltpõhi ja -pardad⁽³⁵⁾.

Geograafiline mõõde

31. Transporditellimus sisaldab tavaliselt selliseid geograafilisi aspekte nagu peale- ja mahalaadimise sadamad või piirkonnad. Olenemata asjaomase geograafilise turu lõplikust määratlusest on need sadamad esimeseks asjaoluks, millest lähtutakse nõudluse poole asjaomase geograafilise turu piiritlemisel.
32. Teatavaid geograafilisi turgusid määratakse kindlaks suuna järgi või on need turud ajutised, näiteks juhul kui teatavat tüüpi lasti vedamise nõudlus sõltub kliimatingimustest või saagikoristuse perioodist. Seda silmas pidades tuleks asjaomaste geograafiliste turgude määratlemisel arvestada laevade ümberpositsioneerimist, ballastreise ja kaubanduse tasakaalutust.

2.4. Turuosade arvutamine

33. Turuosad on esimesed kasulikud näitajad turustruktuuri ning poolte ja nende konkurentide konkurentiaalase tähtsuse kohta. Turuosa väljaselgitamisel peavad järelevalveamet ja komisjon silmas iga juhtumi

⁽³³⁾ Näiteks ei saa taarata vedellasti vedada kuivlastilaevaga ega külmlasti vaguniga. Paljud naftatankerid saavad vedada toornaftat ja naftatooteid. Tanker ei saa siiski naftatooteid vedada kohe pärast toornafta vedamist.

⁽³⁴⁾ Kuivlastilaeva kohandamiseks söe veolt teravilja veole on vaja vaid ühepäevast puhastust, mida võib teha ballastreise ajal. Muudel trampaevandusturgudel võib puhastamine kesta kauem.

⁽³⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. veebruari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 417/2002 topeltpõhja ja -parraste või samaväärsete konstruktsiooninõuete kiirendatud järkjärgulise kasutuselevõtu kohta ühekordse põhja ja parrastega naftatankerite puhul, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 2978/94 (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 1), inkorporeeriti EMP ühiskomitee otsusega nr 132/2002 (EÜT L 336, 12.12.2002, lk 32, ja EMP kaasanne nr 61, 12.12.2002, lk 26) EMP lepingu XIII lisa V peatüki punkti 56m.

konkreetseid turutingimusi. Komisjoni ja Euroopa Kohtu mitme otsuse kohaselt arvutatakse liinilaevanduse turuosa välja veomahu ja/või jõudluse andmete alusel ⁽³⁶⁾.

34. Teenuseosutajad konkureerivad tramplaevanduse turgudel transpordilepingute saamise pärast, st nad müüvad reise või veojõudlust. Sõltuvalt konkreetsest teenusest saavad ettevõtjad arvutada iga-aastast turuosa mitmesuguste andmete alusel, ⁽³⁷⁾ nagu:

- a) reiside arv;
- b) poolte osa teatava veose üldisest transpordimahust või väärtusest (kahe või enama sadama vahel);
- c) poolte osa tähtajaliste tellimusveolepingute turul;
- d) poolte osa asjaomase laevastiku veomahust (laeva tüübi ja suuruse järgi).

3. HORISONTAALKOKKULEPPED MEREVEOSEKTORIS

35. Mereveoturgude üks iseloomulikke jooni on koostöölepingud. Arvestades, et need lepingud võidakse sõlmida tegelike või potentsiaalsete konkurentide vahel ja need võivad seega mõjutada kahjulikult konkurentsiparameetreid, peavad ettevõtjad eriti hoolikalt jälgima, et lepingud vastavad konkurentsieskirjadele. Teenuseturgudel, näiteks mereveoturg, tuleb lepingu asjaomasele turule avaldatava mõju hindamisel võtta arvesse eelkõige järgmisi asjaolusid: hind, kulud, kvaliteet, teenuste osutamise sagedus ja mitmekesisus, innovatsioon, teenuse turustamine ja müük.
36. Käesolevates suunistes käsitletavate teenuste puhul on iseäranis tähtsad kolm küsimust: tehnilised kokkulepped, teabevahetus ja puulid.

3.1. Tehnilised kokkulepped

37. Teatavat tüüpi tehnilised kokkulepped ei pruugi kuuluda EMP lepingu artiklis 53 sätestatud keelu kohaldamisalasse, kuna need ei takista konkurentsi. See kehtib näiteks horisontaalsete kokkulepete puhul, mille ainuesmärk ja mõju on teostada tehnilisi täiustusi või teha tehnilist koostööd. Siia kategooriasse võib arvata ka keskkonnanõuete täitmist käsitlevad kokkulepped. Selle kategooria alla ei kuulu põhimõtteliselt konkurentidevahelised kokkulepped hinna, veomahu või muude konkurentsiparameetrite kohta ⁽³⁸⁾.

3.2. Konkurentidevaheline teabevahetus liinilaevanduses

38. Teabevahetussüsteem rajaneb kokkuleppel, mille põhjal vahetavad ettevõtjad omavahel teavet või edastavad seda ühisele esindusele, kes vastutab selle koondamise, kogumise ja töötlemise eest enne teabe tagastamist asjaosalistele kokkulepitud kujul ja ajavahemike tagant.
39. Paljudes tööstusharudes on tavaks koguda, vahetada ja avaldada kokkuvõtlikku statistikat ja üldist turuteavet. Nimetatud turuteabe avaldamine on hea meetod turu läbipaistvuse ja klientide teadmiste suurendamiseks, mistõttu võib see suurendada tõhusust. Siiski võib tundliku äriteabe ja individuaalse

⁽³⁶⁾ Eespool joonealuses märkuses 19 viidatud TACA otsus, punkt 85; eespool joonealuses märkuses 19 viidatud läbivaadatud TACA otsus, punktid 85 ja 86, ning eespool joonealuses märkuses 24 viidatud TACA kohtuotsus, punktid 924, 925 ja 927.

⁽³⁷⁾ Sõltuvalt asjaomase tramplaevandusturu iseärasustest võib turuosa arvestada ka lühema ajavahemiku kohta, näiteks turgudel, kus mereveolepinguid hangitakse lühemaks ajavahemikuks kui üks aasta.

⁽³⁸⁾ Komisjoni 16. mai 2000. aasta otsus 2000/627/EÜ (juhtum IV/34.018 – *Kaug-Ida kaubandusmaksude ja -tasude leping (FETTCSA)*) (EÜT L 268, 20.10.2000, lk 1, punkt 153). Esimese Astme Kohtu 21. oktoobri 1997. aasta otsus kohtuasjas T-229/94: *Deutsche Bahn AG vs. komisjon* (EKL 1997, lk II-01689, punkt 37).

turuteabe vahetamine teatavatel asjaoludel rikkuda EMP lepingu artiklit 53. Käesolevate suuniste eesmärk on aidata liinilaevanduste osutajatel hinnata, millal nimetatud teabe vahetamine rikub konkurentsieeskirju.

40. Liinilaevanduse sektoris on teabevahetus muidu EMP lepingu artikli 53 lõike 1 kohaldamisalasse kuuluvate laevanduskonsortiumides osalevate veoseliinide vahel lubatud niivõrd, kui võrd see abistab ja on vajalik liinitransporditeenuste ühiseks osutamiseks ja määruses (EÜ) nr 823/2000 (nagu see on inkorporeeritud EMP lepingusse) sätestatud grupierandiga hõlmatud muude koostöövormide toimimiseks⁽³⁹⁾. Käesolevates suunistes seda teabevahetust ei käsitleta.

3.2.1. Üldist

41. Teabevahetussüsteemide hindamisel EMP konkurentsioiguse alusel tuleb eristada järgmist.
42. Teabevahetus võib soodustada konkurentsivastast praktikat, nt kartellilepingu täitmise järelevalvet, ja juhul kui teabevahetus aitab konkurentsivastasele praktikale kaasa, tuleb selle praktika hindamise käigus hinnata ka teabevahetust. Teabevahetus võib ise kujutada endast konkurentsivastast praktikat⁽⁴⁰⁾. Käesolevates suunistes sellist teabevahetust ei käsitleta.
43. Kuid teabe vahetamine võib isenesest tähendada ka EMP lepingu artikli 53 rikkumist, arvestades teabevahetuse mõju. Nimetatud olukord tekib siis, kui teabevahetus vähendab teatavat ebakindlust kõnealuse turu toimimise suhtes või kõrvaldab selle ebakindluse ja selle tulemusena piiratakse ettevõtjatevahelist konkurentsi⁽⁴¹⁾. Kõik ettevõtjad peavad iseseisvalt määratlema tegutsemisviisi, mida nad kavatsesid turul rakendada. Seetõttu oli Euroopa Kohus ka seisukohal, et ettevõtjatevahelised otsesed või kaudsed sidemed on keelatud, sest need võivad mõjutada konkurendi käitumist või paljastada ettevõtja enda (sihipärase) teguviisi, juhul kui nende sidemete eesmärk või tagajärg on konkurentsi piiramine, see tähendab et niisugune teabevahetus põhjustab selliseid konkurentsitingimusi, mis ei vasta kõnealuse turu tavatingimustele, võttes arvesse toote või osutatud teenuse olemust, ettevõtjate suurust ja arvu ning turu mahtu⁽⁴²⁾. Seevastu on Euroopa Kohus seisukohal, et kui tselluloositootjad avaldavad tarbijatele sõltumatult kord kvartalis hinnateateid, on see turukäitumine, mis ei vähenda tulevikus ettevõtjate ebakindlust oma konkurentide suhtes, ja juhul kui tootjad ei ole oma tegevust eelnevalt kooskõlastanud, ei kujuta see endast asutamislepingu artikli 81 lõike 1 (nüüd ELTLi artikkel 102 lõige 1) rikkumist⁽⁴³⁾.
44. Euroopa Ühenduse kohtute praktika annab mõningad üldised suunised teabevahetuse võimalike tagajärgede uurimiseks. Euroopa Kohus on seisukohal, et väga tiheda konkurentsiiga turu puhul põhjustab läbipaistvus tõenäoliselt tarnijatevahelise konkurentsi suurenemise⁽⁴⁴⁾. Kuid äärmiselt kontsentreeritud ja oligopoolsel turul, kus konkurents on juba suuresti piiratud, kahjustab üksikasjaliku teabe tilhe vahetamine müügitingimuste kohta turu peamiste konkurentide vahel viisil, mis jätab teised teenuseosutajad ja tarbijad kõrvale, tõenäoliselt oluliselt tarnijatevahelist konkurentsi. Seega tähendab turul

⁽³⁹⁾ Joonealuses märkuses 11 viidatud määrusega (EÜ) nr 823/2000 reguleeritakse ainult EMP sadamast või sadamatest algavaid või sinna suunduvaid rahvusvahelisi liinitransporditeenuseid, eeskätt lasti konteinerivedu (vt määruse artiklid 1 ja 2 ning artikli 3 lõike 2 punkt g).

⁽⁴⁰⁾ Euroopa Kohtu 8. juuli 1999. aasta otsus kohtuasjas C-49/92 P: *komisjon vs. Anic Participazioni* (EKL 1999, lk I-4125, punktid 121–126).

⁽⁴¹⁾ Euroopa Kohtu 28. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas C-7/95 P: *John Deere vs. komisjon* (EKL 1998, lk I-3111, punkt 90, ja Euroopa Kohtu 2. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-194/99 P: *Thyssen Stahl vs. komisjon* (EKL 2003, lk I-10821, punkt 81).

⁽⁴²⁾ Euroopa Kohtu 23. novembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-238/05: *Asnef-Equifax vs. Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc)* (EKL 2006, lk I-11125, punkt 52), ja eespool joonealuses märkuses 40 viidatud Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-49/92 P: *komisjon vs. Anic Participazioni* (EKL 1999, lk I-4125, punktid 116 ja 117).

⁽⁴³⁾ Euroopa Kohtu 31. märtsi 1993. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 ja C-125/86–C-129/85: *Ahlström Osakeyhtiö jt vs. komisjon* (EKL 1993, lk I-1307, punktid 59–65).

⁽⁴⁴⁾ Eespool joonealuses märkuses 41 viidatud Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-7/95 P: *John Deere vs. komisjon*, punkt 88.

toimuvaid tehinguid kajastavate andmete korrapärase ja sage vahetamine paljude konkurentide turuseisundi ja -strateegia avaldamist kõikidele konkurentidele⁽⁴⁵⁾. Lisaks on Euroopa Kohus leidnud, et teabevahetussüsteem võib rikkuda konkurentsieskirju isegi siis, kui turg ei ole äärmiselt kontsentreeritud, kuid ettevõtjate otsuste langetamise sõltumatus on vähenenud surve tõttu, mida on avaldanud arutelud konkurentidega⁽⁴⁶⁾.

45. Sellest johtuvalt tuleb teabevahetuse tegelikke või potentsiaalseid mõjusid hinnata iga juhtumi puhul eraldi, kuna hinnangu tulemused sõltuvad mitmetest teguritest, mis kõik on iga üksikjuhtumile eriomased. Teabevahetuse hindamisel uurib järelevalveamet kahte peamist tegurit, milleks on selle turu struktuur, kus teabevahetus toimub, ja teabevahetuse laad. Hindamisel tuleb arvestada teabevahetuse tegelikku ja võimalikku mõju turule ning võrrelda seda konkurentsiolukorraga, mis tekiks teabevahetuse kokkuleppe puudumisel⁽⁴⁷⁾. EMP lepingu artikli 53 lõike 1 alla kuulumiseks peab teabevahetusel olema märgatav kahjulik mõju konkurentsiparameetritele⁽⁴⁸⁾.
46. Alljärgnevates suunistes käsitletakse peamiselt konkurentsipiirangu (EMP lepingu artikli 53 lõike 1 tähenduses) analüüsi. Suunised EMP lepingu artikli 53 lõike 3 kohaldamise kohta võib leida allpool punktist 58 ja kõnealust teemat käsitleva üldise teatise punktis 58⁽⁴⁹⁾.

3.2.2. Turu struktuur

47. Selleks et hinnata, kas teabevahetus kuulub EMP lepingu artikli 53 lõike 1 kohaldamisalasse, tuleb arvestada eeskätt asjaomase turu kontsentreerituse määra ning pakkumise ja nõudluse struktuuri⁽⁵⁰⁾.
48. Kontsentreerituse määr on oluline eeskätt seetõttu, et äärmiselt kontsentreeritud ja oligopoolsete turgude puhul on piiravate mõjude esinemissagedus suurem ja püsivam kui vähem kontsentreeritud turgude puhul. Suurem läbipaistvus kontsentreeritud turu puhul võib ettevõtete omavahelist sõltuvust tugevdada ja konkurentsi intensiivsust vähendada.
49. Oluline on ka pakkumise ja nõudluse struktuur, eriti konkureerivate ettevõtjate arv, nende turuosade sümmeetria ja stabiilsus ning konkurentidevaheliste struktuursete seoste olemasolu⁽⁵¹⁾. Järelevalveamet võib analüüsida ka teisi tegureid, nagu teenuste homogeensus ja turu üldine läbipaistvus.

3.2.3. Vahetatava teabe iseloomulikud jooned

50. Konkurentsiparameetreid käsitleva tundliku äriteabe (näiteks teave hinna, jõudluse ja kulude kohta) vahetamine konkurentidega kuulub EMP lepingu artikli 53 lõike 1 alla tõenäolisemalt kui muu teabe vahetamine. Äriteabe tundlikkuse hindamisel tuleks arvestada allpool esitatud kriteeriume.

⁽⁴⁵⁾ Esimese Astme Kohtu 27. oktoobri 1994. aasta otsus kohtuasjas T-35/92: *John Deere Ltd vs. komisjon* (EKL 1994, lk II-957, punkt 51), mida kinnitas Euroopa Kohus apellatsioonimenetluses eespool joonealuses märkuses 41 viidatud otsuses C-7/95: *John Deere Ltd vs. komisjon*.

⁽⁴⁶⁾ Esimese Astme Kohtu 11. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas T-141/94: *Thyssen Stahl AG vs. komisjon* (EKL 1999, lk II-347, punktid 402 ja 403).

⁽⁴⁷⁾ Eespool joonealuses märkuses 41 viidatud Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-7/95 P: *John Deere Ltd vs. komisjon*, punktid 75–77.

⁽⁴⁸⁾ Eespool joonealuses märkuses 10 viidatud suunised EMP lepingu artikli 53 lõike 3 kohaldamise kohta, punkt 16.

⁽⁴⁹⁾ Eespool joonealuses märkuses 10 viidatud suunised EMP lepingu artikli 53 lõike 3 kohaldamise kohta.

⁽⁵⁰⁾ Eespool joonealuses märkuses 10 viidatud suunised EMP lepingu artikli 53 lõike 3 kohaldamise kohta, punkt 25.

⁽⁵¹⁾ Liinilaevanduse puhul eksisteerivad konkurentide vahel tegevus- ja/või struktuursed seosed, näiteks konsortsiumide koosseisu lepingud, mis võimaldavad laevandusettevõtjatel jagada teavet ühise teenuse osutamise eesmärgil. Lisateabevahetuse mõju hindamisel kõnealusel turul tuleb neid võimalikke seoseid arvestada iga juhtumi puhul eraldi.

51. Üldsusele kättesaadava teabe vahetamine ei riku põhimõtteliselt EMP lepingu artikli 53 lõiget 1⁽⁵²⁾. Kuid tuleb välja selgitada turu läbipaistvuse määr ning uurida, kas teabe vahetamine annab uut teavet, kuna teave muutub kättesaadavamaks ja/või võimaldab omavahel seostada üldiselt kättesaadavat teavet ja muud teavet. Vahetamise tulemusel saadav teave võib olla äriselt tundlik ja selle vahetamine võib piirata konkurentsi.
52. Teave võib olla konkreetne või kokkuvõtlik. Konkreetsed andmed on seotud teadaoleva või kindlaks tehtava ettevõtjaga. Koondandmed on piisavat hulka sõltumatuid ettevõtjaid käsitlevad andmed, millest on võimatu eraldada andmeid konkreetse ettevõtja kohta. Konkurentidevaheline konkreetse teabe vahetamine võib tõenäolisemalt langeda EMP lepingu artikli 53 lõike 1 kohaldamisalasse⁽⁵³⁾ kui koondteabe vahetamine, mis üldjuhul ei kuulu EMP lepingu artikli 53 lõike 1 kohaldamisalasse. Järelevalveamet pöörab erilist tähelepanu teabe koondamise tasemele. Viimane peaks olema selline, et selle alusel ei oleks võimalik kindlaks teha konkreetseid andmeid ega saada otsest või kaudset teavet konkurentide konkurentsistrateegiate kohta.
53. Kuid ettevaatlik tuleks olla liinilaevanduse veomahu prognoose käsitleva teabe vahetamise hindamisel ja seda isegi koondandmete kujul, eriti kui seda tehakse kontsentreeritud turgudel. Liinilaevanduse turgudel on jõudlust käsitlevad andmed oluline parameeter konkurentsikäitumise koordineerimisel ja sellel on otsene mõju hindadele. Kui vahetatakse kokkuvõtlikke jõudluse prognoose, mis näitavad, millistes kaubandusvaldkondades jõudlust rakendatakse, võib see olla konkurentsivastane sel määral, et mitmed või kõik vedajad võivad kehtestada ühise tegutsemisviisi ja selle tulemuseks võib olla teenuste osutamine konkurentsivõimelistest hindadest kõrgemate hindadega. Lisaks on oht, et veomahu prognooside ja liinivedajate individuaalsete andmete kõrvutamisel suudetakse kindlaks teha konkreetsed andmed. See võimaldaks ettevõtjatel kindlaks teha konkurentide turupositsioone ja strateegiaid.
54. Oluline on ka andmete iga ja ajavahemik, mida need käsitlevad. Andmed võivad olla aegunud, hiljutised või käsitleda tulevikku. Aegunud teabe vahetust ei arvata üldiselt EMP lepingu artikli 53 lõike 1 alla kuuluvaks, kuna sel ei saa olla mingit tegelikku mõju ettevõtja käitumisele tulevikus. Komisjon on varem pidanud aegunuks teavet, mis on üle ühe aasta vana⁽⁵⁴⁾ ning hiljutiseks teavet, mis on alla ühe aasta vana⁽⁵⁵⁾. Asjaolu, kas teave on aegunud või hiljutine, tuleks hinnata paindlikult, arvestades seda, millal võib andmeid pidada asjaomasel turul vananenuks. Tõenäoliselt aeguvad koondandmed varem kui konkreetsed andmed. On sama ebatõenäoline, et värske veomahu ja jõudluse andmete vahetamine piirab konkurentsi, juhul kui andmed on koondatud nõutavale tasemele, nii et üksikute lastisaatjate või lastivedajate tehinguid ei ole võimalik tuvastada ei otseselt ega kaudselt. Tulevikku käsitlevad andmed on seotud ettevõtja arusaamaga sellest, kuidas turg areneb, või strateegiaga, mida ettevõtja kavatses vastaval turul rakendada. Tulevikku käsitlevate andmete vahetamine võib suure tõenäosusega probleemseks osutuda, seda eelkõige siis, kui andmed käsitlevad hindu või toodangut. Need andmed võivad paljastada äristrateegia, mida ettevõtja kavatses turul rakendada. Niimoodi toimides võib teavet vahetavate poolte vahel konkurents märgatavalt väheneda ja seega on teabe vahetamine potentsiaalselt konkurentsi piirav.
55. Samuti tuleks arvesse võtta teabe vahetamise sagedust. Mida sagedamini andmeid vahetatakse, seda kiiremini saavad konkurendid reageerida. See lihtsustab vastumeetmete võtmist ja selle tulemusel on ettevõtjatel vähem põhjust võtta turul konkureerivaid meetmeid. Seeläbi saaks niinimetatud varjatud konkurentsi piirata.
56. Uurida tuleks ka andmete avalikustamise viisi, et hinnata, millist mõju võib see avaldada tur(g)u(de)le. Mida rohkem teavet klientidega jagatakse, seda vähem tõenäolisemalt tekib sellega probleeme. Seevastu turu läbipaistvuse parandamine üksnes teenuseosutajate kasuks võib jätta kliendid ilma võimalusest saada kasu „varjatud konkurentsi” suurenemisest.

⁽⁵²⁾ Eespool joonealuses märkuses 24 viidatud TACA kohtuotsus, punkt 1154.

⁽⁵³⁾ Komisjoni 23. detsembri 1977. aasta otsus 78/252/EMÜ (juhtum IV/29.176 – *Taimne pärgament*) (EÜT L 70, 13.3.1978, lk 54).

⁽⁵⁴⁾ Komisjoni 17. veebruari 1992. aasta otsus 92/157/EMÜ (juhtum IV/31.370 – *UK Agricultural Tractor Registration Exchange*) (EÜT L 68, 13.3.1992, lk 19, punkt 50).

⁽⁵⁵⁾ Komisjoni 26. novembri 1997. aasta otsus 98/4/ECSC (juhtum IV/36.069 – *Wirtschaftsvereinigung Stahl*) (EÜT L 1, 3.1.1998, lk 10, punkt 17).

57. Liinilaevanduses kasutatakse merekonteineri veo keskmise hinna muutumise esitamiseks hinnaindeksid. Nõuetekohaselt koondatud andmetel põhinev hinnaindeks ei riku tõenäoliselt EMP lepingu artikli 53 lõiget 1, kui teave on koondatud sel määral, et ei ole võimalik kindlaks teha algandmeid, mille alusel on otseselt või kaudselt võimalik välja selgitada konkurentide konkurentsistrateegiaid. Kui hinnaindeks vähendab teatavat ebakindlust kõnealuse turu toimimise suhtes või kõrvaldab selle ebakindluse ja selle tulemusena piiratakse konkurentide ettevõtjate vahel, võidakse rikkuda EMP lepingu artikli 53 lõiget 1. Et hinnata hinnaindeksi tõenäolist mõju teatavale asjaomasele turule, tuleb arvestada andmete koondamise määra, seda, kas andmed on aegunud või hiljutised, ja indeksi avaldamise sagedust. Üldiselt on oluline hinnata mis tahes teabevahetuse kava kõiki osi korraga, et võtta arvesse võimalikku koosmõju, näiteks jõudlus- ja mahuandmete ning hinnaindeksi andmete vahetamise koosmõju.
58. Lastavedajatevaheline konkurentide piirav teabevahetus võib siiski suurendada tõhusust, näiteks võimaldada paremini plaanida investeeringuid ja kasutada tõhusamalt jõudlust. Niisugust tõhususe kasvu tuleb tõendada ja sellest tulenev kasu edasi anda tarbijaile ning seda tuleb võrrelda teabevahetuse konkurentide piirava mõjuga EMP lepingu artikli 53 lõike 3 raames. Eelnevat silmas pidades tuleb märkida, et vastavalt ühele EMP lepingu artikli 53 lõikes 3 sätestatud tingimusele peaks tarbijad saama õiglase osa konkurentide piirava kokkuleppega saadavast kasust. EMP lepingu artikli 53 lõikes 1 sätestatud keeld ei kehti, kui on täidetud kõik neli EMP lepingu artikli 53 lõikes 3 esitatud kumulatiivset tingimust⁽⁵⁶⁾.

3.2.4. Kutseühingud

59. Liinilaevanduses, nagu muudski sektorites, võib pidada kutseühingusiseseid arutelusid ja teabevahetust, kui kutseühingut ei kasutata a) kartellikoosolekuteks,⁽⁵⁷⁾ b) konkurentsivastaste otsuste tegemiseks või liikmetele soovitude esitamiseks⁽⁵⁸⁾ või c) niisuguseks teabevahetuseks, millega vähendatakse ebakindlust turu toimimise suhtes või kõrvaldatakse see täielikult ja mille tulemusel piiratakse ettevõtjatevahelist konkurentide, jättes täitmata artikli 53 lõikes 3 sätestatud tingimused⁽⁵⁹⁾. Seda tuleks eristada kutseühingusisestest seaduslikest aruteludest näiteks tehniliste standardite ja keskkonnanormatiivide üle.

3.3. Puulilepingud tramplaevanduses

60. Horisontaalse koostöö kõige sagedamini esinev vorm tramplaevandussektoris on mereveopuul. Puuli jaoks ei ole olemas ühtset mudelit. Mõned tunnused on siiski omased enamikule eri turusegmentide puulidele ja need on esitatud allpool.
61. Tavaline mereveopuul hõlmab teatavat arvu sarnaseid laevu,⁽⁶⁰⁾ mis kuuluvad eri omanikele, kuid mida hallatakse ühtselt. Puuli juhataja vastutab tavaliselt ärijuhtimise (nt ühine turundus,⁽⁶¹⁾ prahihindade läbirääkimised, tulude ja veokulude koondamine)⁽⁶²⁾ ja kommertskaitamise eest (laevade liikumise planeerimine, laevade instrueerimine, sadamate agentide määramine, klientide teavitamine, prahiarvete

⁽⁵⁶⁾ Eespool joonealuses märkuses 10 viidatud suunised EMP lepingu artikli 53 lõike 3 kohaldamise kohta.

⁽⁵⁷⁾ Komisjoni 16. detsembri 2003. aasta otsus 2004/421/EÜ (juhtum COMP/38.240 – *Tööstuslikud torud*) (ELT L 125, 28.4.2004, lk 50).

⁽⁵⁸⁾ Komisjoni 15. detsembri 1982. aasta otsus 82/896/EMÜ (juhtum IV/29.883 – *AROW/BNIC*) (EÜT L 379, 31.12.1982, lk 1); komisjoni 5. juuni 1996. aasta otsus 96/438/EMÜ (juhtum IV/34.983 – *Fenex*) (EÜT L 181, 20.7.1996, lk 28).

⁽⁵⁹⁾ Eespool joonealuses märkuses 54 viidatud komisjoni otsus 92/157/EMÜ (*UK Agricultural Tractor Registration Exchange*).

⁽⁶⁰⁾ Tänu sellele suudavad puulid endale saada suuri mereveolepinguid, neid kombineerida ja vähendada laevastiku hoolika planeerimisega ballastreise.

⁽⁶¹⁾ Näiteks turustatakse puuli laevu ühe kaubaüksusena, mis pakub transpordilahendusi, olenemata sellest, milline laev tegelikult reisi ette võtab.

⁽⁶²⁾ Näiteks kogub puuli tulu keskne haldusüksus ja see jagatakse poolte vahel vastavalt keerulisele jaotussüsteemile.

väljastamine, punkrite tellimine, laevade tulu kogumine ja selle jaotamine eelnevalt kokkulepitud arvutussüsteemi alusel jne). Puuli juhataja tegutseb tavaliselt laevaomanikke esindava täitevkomitee järelevalve all. Laeva tehniline käitamine on tavaliselt laevaomaniku kohustus (ohutus, meeskond, remont, hooldus jne). Ehkki teenuseid turustatakse ühiselt, osutavad puuli liikmed enamasti teenuseid eraldi.

62. Esitatud kirjelduse põhjal võib järeldada, et standardse mereveopuuli üks olulisemaid jooni on ühismüük, millele lisanduvad ka teatavad ühistootmise tunnused. Seega on oluline anda suunised nii ühismüügilepingu kohase ühismüügi kui ka ühistootmise kohta vastavalt järelevalveameti suunistele EMP lepingu artikli 53 kohaldatavuse kohta horisontaalkoostöö kokkulepete⁽⁶³⁾ suhtes. Kuna puulid erinevad üksteisest, tuleb igat puulijuhtumit analüüsida eraldi, et teha tema raskuskeset⁽⁶⁴⁾ arvestades kindlaks, kas see kuulub EMP lepingu artikli 53 lõike 1 kohaldamisalasse, ja juhul kui see on nii, tuleb hinnata, kas puul vastab EMP lepingu artikli 53 lõikes 3 sätestatud neljale kumulatiivsele tingimusele.
63. Nõukogu määrusest (EÜ) nr 1419/2006 tulenenud muudatused ei mõjuta otseselt puule, mis kuuluvad nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004⁽⁶⁵⁾ kohaldamisalasse, kuna nad on loodud ühisettevõttena, mis täidab püsivalt kõiki autonoomse majandusüksuse funktsioone (niinimetatud täisfunktsionaalsed ühisettevõtted, vt nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 3 lõige 4) ja neid ei käsitleta käesolevates suunistes. Täisfunktsionaalsuse kohta leidub suuniseid muu hulgas komisjoni konsolideeritud pädevusetaites, mis käsitleb nõukogu määrust (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle⁽⁶⁶⁾. Niivõrd kui puuli eesmärk või tegelik mõju seisneb emaettevõtjate konkurentsi mõjutava tegevuse kooskõlastamises, hinnatakse kooskõlastamist vastavalt EMP lepingu artikli 53 lõigetes 1 ja 3 esitatud kriteeriumidele, et selgitada välja, kas tegevus sobib kokku EMP lepinguga⁽⁶⁷⁾.

3.3.1. Puulid, mis ei kuulu EMP lepingu artikli 53 lõike 1 kohaldamisalasse

64. Puulilepingud ei kuulu EMP lepingu artikli 53 lõikes 1 sätestatud keelu kohaldamisalasse, kui puuli liikmed ei ole tegelikud või potentsiaalsed konkurendid. See kehtib näiteks juhul, kui kaks või enam laevaomanikku moodustavad mereveopuuli, mille eesmärk on esitada pakkumisi mereveolepingute kohta, mida nad ei oleks võimelised üksinda edukalt tegema, ja täita mereveolepinguid, mida nad ei suudaks üksinda täita. See järeldus kehtib ka siis, kui puulid mõnikord veavad muud lasti, mis moodustab vaid väikese osa nende üldisest mahust.
65. Puulid, mille tegevus ei mõjuta olulisi konkurentsiparameetreid, kuna nende tähtsus on väike, ja/või puulid, mis ei mõjuta oluliselt EMP riikide vahelist kaubandust,⁽⁶⁸⁾ ei kuulu EMP lepingu artikli 53 lõike 1 kohaldamisalasse. Puul ei kuulu siiski vähetähtsaid kokkuleppeid käsitlevasse järelevalveameti teatise kohaldamisalasse, kui see hõlmab hinna, sealhulgas ühismüügi hinna kindlaksmääramist.

3.3.2. Puulid, mis kuuluvad üldiselt EMP lepingu artikli 53 lõike 1 kohaldamisalasse

66. Konkurentidevaheline ühismüügiga piirduva puulilepingu eesmärk ja mõju on tavaliselt konkurentide hinnapoliitika koordineerimine⁽⁶⁹⁾.

⁽⁶³⁾ Vastavalt eespool joonealuses 9 märkuses viidatud suuniste jagudele 5 ja 3.

⁽⁶⁴⁾ Eespool joonealuses märkuses 9 viidatud suunistes horisontaalkoostöö kokkulepete kohta, punkt 12.

⁽⁶⁵⁾ Nõukogu määrus (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EÜ ühinemismäärus; ELT L 24, 29.1.2004, lk 1) inkorporeeriti EMP ühiskomitee otsusega nr 78/2004 (ELT L 219, 19.6.2004, lk 13 ja EMP kaasanne nr 32, 19.6.2004, lk 1) EMP lepingu XIV lisa A peatüki punkti 1.

⁽⁶⁶⁾ ELT C 95, 16.4.2008, lk 1.

⁽⁶⁷⁾ Eespool joonealuses märkuses 65 viidatud nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 2 lõige 4.

⁽⁶⁸⁾ Järelevalveameti teatis vähetähtsate kokkulepete kohta, mis ei piira märgatavalt konkurentsi EMP lepingu artikli 53 lõike 1 kohaselt (*de minimis*) (ELT C 67, 20.3.2003, lk 20 ja EMP kaasanne ELT-le nr 15, lk 11, 20.3.2003), ja eespool joonealuses märkuses 17 viidatud suunistes kaubandusmõju mõiste kohta.

⁽⁶⁹⁾ Eespool joonealuses märkuses 9 viidatud suunistes EMP lepingu artikli 53 kohaldatavuse kohta horisontaalsete koostöökokkulepete suhtes, 5. jagu. Sellesse kategooriasse ei kuulu sõltumatute reederite tegevus veolepingu sõlmimise käigus.

3.3.3. Puulid, mis võivad kuuluda EMP lepingu artikli 53 lõike 1 kohaldamisalasse

67. Juhul kui puuli eesmärk ei ole konkurentsi piiramine, tuleb analüüsida selle tagajärgi vastaval turul. Leping kuulub EMP lepingu artikli 53 lõike 1 kohaldamisalasse, kui sel on oluline kõrvalmõju sellistele turu konkurentsi parameetritele nagu hinnad, kulud, teenuste mitmekesisus, teenuste kvaliteet ja innovatsioon. Lepingul võib olla selline mõju, kui see vähendab märkimisväärselt konkureerimist lepingupoolte vahel või nende ja kolmandate poolte vahel ⁽⁷⁰⁾.
68. Mõnedes trampaevanduspuulides ei toimu ühismüüki, kuid neis koordineeritakse siiski mõningaid konkurentsi parameetreid, näiteks kooskõlastatakse reise ajakava või sooritatakse ühisoste. Niisugused puulid kuuluvad EMP lepingu artikli 53 lõike 1 kohaldamisalasse vaid juhul, kui lepingupooltel on teatav turujõud ⁽⁷¹⁾.
69. Puuli võime tekitada märkimisväärselt negatiivset turumõju sõltub majanduslikust kontekstist, võttes arvesse ka lepingupoolte kombineeritud turujõudu ja lepingu olemust koos teiste asjaomase turu struktuursete teguritega. Samuti tuleb arvesse võtta, kas puulileping mõjutab poolte käitumist naaber-turgudel, mis on tihedalt seotud nende turgudega, mida mõjutab koostöö ⁽⁷²⁾. See võib olla nii juhul, kus puuli asjaomane turg on spetsiaalsete niinimetatud karbikujuliste laevadega metsandussaaduste vedamise turg (turg A) ja puuli liikmed tegutsevad ka kuivlastilaevade turul (turg B).
70. Asjaomase turu struktuursete tegurite seisukohalt võib väita, et kui puuli turuosa on väike, siis ta ei avalda tõenäoliselt konkrentsile piiravat mõju. Hinnates teatava puuli mõju asjaomasel turul, tuleks arvestada selliseid lisategureid nagu turu koondumine ning konkurentide arv ja positsioon, turuosade stabiilsus aja jooksul, mitmekordne liikmesus puulides, turulepääsu takistused ja turulepääsu tõenäosus, turu läbipaistvus, veoteenuse kasutajate tasakaalustav ostujõud ja teenuste olemus (nt homogeenused teenused või diferentseeritud teenused).
71. Lepingute laadi väljaselgitamise korral tuleks pöörata tähelepanu sellele, kas lepingus on klausleid, mis mõjutavad puuli või selle liikmete konkrentsikäitumist turul, näiteks klausleid, mis keelavad selle liikmetel tegutseda samal turul puuliväliselt (konkrentsikeelu klauslid), fikseeritud tingimustega perioode ja etteteatamisperioode käsitlevaid klausleid (väljumisklauslid) ja tundliku äriteabe vahetamist käsitlevaid klausleid. Uurida tuleb puulidevahelisi seoseid – nii seoseid juhtkondade või liikmete vahel kui ka kulude ja tulude jagamist.

3.3.4. EMP lepingu artikli 53 lõike 3 kohaldatavus

72. Kui puulid kuuluvad EMP lepingu artikli 53 lõike 1 kohaldamisalasse, tuleb neisse kuuluvatel ettevõtjatel tagada, et nad täidavad EMP lepingu artikli 53 lõikes 3 sätestatud nelja kumulatiivset tingimust ⁽⁷³⁾. EMP lepingu artikli 53 lõike 3 kohaldamisalast ei jäeta *a priori* kõrvale ühtki tüüpi kokkulepet. Kõik piiravad kokkulepped, mis täidavad EMP lepingu artikli 53 lõikes 3 esitatud neli tingimust, kuuluvad põhimõtteliselt erandi alla. Analüüsi läbiviimisel kasutatakse liugskaalat. Mida suurem on EMP lepingu artikli 53 lõike 1 alusel tuvastatud konkrentsi piirang, seda suurem peab olema efektiivsuse tõhusust juhtuv ja tarbijatele ülekanduv kasu.
73. Puuli kuuluvad ettevõtjad peavad suutma tõendada, et puul parandab transporditeenuste osutamist või edendab tehnilist või majanduslikku arengut, mille tulemusel suureneb tõhusus. Tõhususe kasvu all ei mõisteta kulude säästmist, mis on konkrentsi vähenemise tunnus, vaid nimetatud kasv peab tulenema majandustegevuste integreerimisest.

⁽⁷⁰⁾ Eespool joonealuses märkuses 10 viidatud suunised artikli 53 lõike 3 kohaldamise kohta.

⁽⁷¹⁾ Eespool joonealuses märkuses 9 viidatud suunised EMP lepingu artikli 53 kohaldatavuse kohta horisontaalsete koostöökokkulepete suhtes, punkt 149.

⁽⁷²⁾ Eespool joonealuses märkuses 9 viidatud suunised EMP lepingu artikli 53 kohaldatavuse kohta horisontaalsete koostöökokkulepete suhtes, punkt 142.

⁽⁷³⁾ Eespool joonealuses märkuses 10 viidatud suunised EMP lepingu artikli 53 lõike 3 kohaldamise kohta.

74. Puuli tõhusus võib paraneda näiteks laevade kasutamise määra suurenemise ja mastaabisäästu tulemusel. Trampaevanduspuulid kavandavad tavaliselt ühiselt laevade liikumist, et laevad paikneksid geograafiliselt ühtlasemalt. Laevade hajutamise teel saab vähendada ballastreiside arvu, mis võib suurendada puuli üldist jõudluse kasutamise määra ja kokkuvõttes anda mastaabisäästu.
75. Tarbijad peavad saama õiglase osa kasust. EMP lepingu artikli 53 lõike 3 puhul tuleb arvestada kasu, mida saaksid kõik asjaomasel turul olevad tarbijad, mitte aga üksiktarbijate saadavat kasu⁽⁷⁴⁾. Edasiantav kasu, mida toob tarbijatele EMP lepingu artikli 53 lõike 1 alusel tuvastatud konkurentsipiirang, peab olema vähemalt võrdväärne negatiivse mõjuga, mida see neile avaldab või võib avaldada⁽⁷⁵⁾. Seda silmas pidades tuleb kasu edasiandmise tõenäosuse hindamisel arvestada ka trampaevandusturgude struktuuri ja nõudluse paindlikkust.
76. Puul ei tohi kehtestada piiranguid, mis ei ole tõhususe suurendamise seisukohast hädavajalikud. Sellega seoses tuleb uurida, kas osapooled oleksid saanud tõhusust samal määral suurendada omaette tegutsedes. Selle hindamise juures on asjakohane arvestada muu hulgas sellega, milline on efektiivsuse alamäär erinevate teenuste osutamisel trampaevanduses. Lisaks peab puulilepingu iga konkurentsi piirav klausel piisaval määral suurendama eeldatavat tõhusust. Piiravate klauslite kehtestamine võib olla põhjendatud pikaks ajavahemikuks ja terveks puuli kestuseks, kuid ka üksnes ülemineku perioodiks.
77. Liikmetel ei tohi puuli raames olla võimalik kõrvaldada konkurentsi kõnealuste teenuste olulise osa suhtes.

⁽⁷⁴⁾ Eespool joonealuses märkuses 42 viidatud Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-238/05: *Asnef-Equifax vs. Ausbanc*, punkt 70.

⁽⁷⁵⁾ Eespool joonealuses märkuses 10 viidatud suunised EMP lepingu artikli 53 lõike 3 kohaldamise kohta, punkt 24.

V

(Teated)

HALDUSMENETLUSED

EUROOPA KOMISJON

KONKURSIKUTSE – EACEA/5/12

MEDIA 2007 – Arendus, levi, edendus ja koolitus

Koolitus

(2012/C 35/07)

1. Eesmärgid ja kirjeldus

Käesolev teade taotlusvooru väljakuulutamise kohta põhineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. novembri 2006. aasta otsusel nr 1718/2006/EÜ toetusprogrammi rakendamise kohta Euroopa audiovisuaalsektoris (MEDIA 2007) ⁽¹⁾.

Üks nimetatud otsuse meetmetest hõlmab audiovisuaalvaldkonna kutsetöötajate täiendkurseõppe parandamist, et anda neile Euroopa ja muudel turgudel konkurentsivõimeliste toodete loomiseks vajalik oskusteave ja vajalikud oskused.

Hanketeade EACEA/5/12 on viimane täiendkoolituse alane teade programmi MEDIA 2007 raames, pakkudes 2aastast partnerluse raamlepingut.

2. Kõlblikud kandidaadid

Kandidaadid peavad olema registreeritud ühes järgmistest riikidest:

- 27 Euroopa Liidu liikmesriiki;
- Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmesriigid Island, Liechtenstein, Norra;
- Šveits ja Horvaatia.

Käesolev teade on suunatud allpool loetletud kategooriatesse kuuluvatele kandidaatidele, kelle tegevus aitab kaasa eespool nimetatud meetmetele:

- filmi ja televisiooni õppeasutused;
- ülikoolid;
- erikurseõppeasutused;
- audiovisuaalvaldkonna eraettevõtted;
- audiovisuaalvaldkonnale spetsialiseerunud organisatsioonid/kutseühingud.

3. Abikõlblikud tegevused

Abikõlblikud on järgmised programmi MEDIA riikides läbiviidavad tegevused:

Tegevused, mille eesmärk on arendada audiovisuaalvaldkonna spetsialistide suutlikkust Euroopa mõõtme mõistmisel ja integreerimisel oma töösse, parandades oskusteavet järgmistes valdkondades:

⁽¹⁾ ELT L 327, 24.11.2006, lk 12.

- majandus-, rahandus- ja kaubandusjuhtimise õpe;
- uute audiovisuaaltehnoloogiate õpe;
- stsenaariumide arendamise koolitus.

Projektide maksimaalne kestus on 12 kuud.

4. Toetuse andmise kriteeriumid

Abikõlblikud taotlused võivad saada kuni 100 punkti järgmiste kriteeriumide alusel:

- tegevuse sisuline kvaliteet (20 punkti);
- projektijuhtimine (20 punkti);
- audiovisuaaltööstusega seotud partnerluse kvaliteet (20 punkti);
- Euroopa mõõde (20 punkti);
- mõju (20 punkti).

5. Eelarve

Käesoleva konkursikutse suurim summa on 7 000 000 EUR.

Komisjoni rahaline toetus ei tohi ületada 50 %/60 % abikõlblike kulude kogusummast.

Täitevasutus jätab endale õiguse mitte eraldada kõiki olemasolevaid vahendeid.

6. Taotluste esitamise tähtaeg

Taotluste esitamise tähtpäev on järgmine: **16. aprill 2012.**

Taotlused tuleb saata järgmisel aadressil:

Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA)
Call for proposals EACEA/5/12
Mr Constantin DASKALAKIS
BOUR 3/30
Avenue du Bourget/Bourgetlaan 1
1140 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Arvesse võetakse ainult nõuetekohasel vormil esitatud ja kõiki nõutavaid andmeid sisaldavaid taotlusi, mis on varustatud kuupäeva ja taotlevat asutust õiguspäraselt esindava isiku allkirjaga.

Faksi või elektronposti teel esitatud taotlusi arvesse ei võeta.

7. Üksikasjalik teave

Kandideerijatele mõeldud üksikasjalikud suunised ja taotlusvormid on kättesaadavad veebilehel

http://ec.europa.eu/culture/media/programme/training/forms/index_en.htm

Taotluste esitamiseks tuleb tingimata kasutada ettenähtud vormi ning taotlused peavad sisaldama kõiki nõutud lisasid ja andmeid.

Väljavõte aktsiaseltsi Akcinė bendrovė bankas SNORAS suhtes tehtud kohtuotsusest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2001/24/EÜ krediitiasutuste saneerimise ja likvideerimise kohta (edaspidi „direktiiv“)

(2012/C 35/08)

NÕUDE ESITAMISE KUTSE. JÄRGITAVAD TÄHTAJAD

Vilniuse piirkonnakohus võttis 7. detsembril 2011 vastu otsuse algatada pankrotimenetlus aktsiaseltsi SNORAS Pank (Akcinė bendrovė bankas SNORAS, juriidilise isiku kood: 112025973, käibemaksukohustuslasena registreerimise number: LT120259716, registrijärgne asukoht: A. Vivulskio g. 7, Vilnius, Leedu, registreeritud juriidiliste isikute registris (edaspidi „AB bankas SNORAS“)) suhtes, tsiviilasi nr B2-7791-611/2011, kohtumenetlus nr 2-55-3-03098-2011-9. Kohus määras AB bankas SNORASe halduriks Neil Cooperi. Kohtuotsuse osa, mis käsitleb pankrotimenetluse algatamist, jõustus 20. detsembril 2011 ning AB bankas SNORAS kuulutati pankrotis olevaks ettevõtjaks. Pankrotimenetlus AB bankas SNORASe suhtes on likvideerimismenetlus direktiivi tähenduses.

Vilniuse piirkonnakohtu 7. detsembri 2011. aasta otsuse kohaselt on võlausaldajatel õigus esitada ühe kuu jooksul alates pankrotimenetluse algatamise otsuse jõustumisest rahalisi nõudeid, mis on tekkinud enne pankrotimenetluse algatamise kuupäeva. Vilniuse piirkonnakohus pikendas oma 13. jaanuari 2012. aasta otsusega kuni 10. veebruarini 2012 (kaasa arvatud) tähtaega, mille jooksul AB banka SNORASe võlausaldajad saavad esitada nõudeid, mis on tekkinud enne pankrotimenetluse algatamise kuupäeva. See tähendab, et võlausaldajatel on aega kuni 10. veebruarini 2012 (kaasa arvatud) pankrotihaldurile nõuete esitamiseks. Nõuete esitamiseks on soovitatav kasutada nõuete esitamise vormi, mis on avaldatud panga veebisaidil <http://www.snoras.com>

Nõuded koos kõigi lisadega tuleks saata järgmisel aadressil:

Bankrutuojanti AB bankas SNORAS
A. Vivulskio g. 7
LT-03221 Vilnius
LIETUVA/LITHUANIA

Võlausaldajad, kelle elukoht või registrijärgne asukoht on Leedus, peavad esitama oma nõude leedu keeles. Panga võlausaldajad, kelle asukoht või registrijärgne asukoht on muus Euroopa Liidu liikmesriigis, võivad esitada nõude asjaomase riigi ametlikus keeles. Siiski tuleb nõudele lisada leedukeelne tõlge ja sel juhul peab nõudel olema leedukeelne pealkiri „Reikalavimo pateikimas“. Nõude vormi peab olema allkirjastanud volitatud isik. Võlausaldajad peavad märkima ka nõude laadi, selle tekkimise kuupäeva ja suuruse ning esitama teabe mis tahes hoitavate tagatiste kohta.

Kui võlausaldajad ei esita nõuet ja/või nad esitavad nõuded pärast eespool osutatud tähtaja möödumist või ei esita kogu nõutud teavet, võidakse nende nõuded tagasi lükata. Siiski võib kohus võtta vastu võlausaldajate nõudeid, mis on esitatud pärast eespool osutatud tähtaega, kui kohus leiab, et tähtajast mitte kinnipidamine oli põhjendatud.

Täiendav teave nõuete esitamise kohta on kättesaadav veebisaidil <http://www.snoras.com>

Vilnius, Leedu, 17. jaanuar 2012

Akcinė bendrovė bankas SNORAS (pankrotis) haldur (tegutseb selle esindajana ning ilma isikliku vastutusega)

Neil COOPER

PARANDUSED

Konkursikutsed taotluste esitamiseks, et saada 2011. aasta projektide raames toetust üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) iga-aastase tööprogrammi (2007–2013) alusel (Komisjoni otsus K(2011) 1772, mida on muudetud komisjoni otsusega K(2011) 9531), parandus

(Euroopa Liidu Teataja C 7, 10. jaanuar 2012)

(2012/C 35/09)

Euroopa Komisjoni liikuvuse ja transpordi peadirektoraat teatab paranduse tegemisest iga-aastases konkursikutses, milles käsitletakse taotluste esitamist, et saada projektide raames toetust üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) iga-aastase tööprogrammi (2007–2013) alusel (avaldatud ELTs C 7, 10.1.2012, lk 6).

Konkursikutse parandatud tekst on kättesaadav järgmisel veebiaadressil:

http://tentea.ec.europa.eu/en/apply_for_funding/follow_the_funding_process/annual_call_2011.htm

---

Tellimishinnad aastal 2012 (ilma käibemaksuta, sisaldavad tavalise saatmise kulusid)

<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria väljaanne ainult paberandjal	ELi 22 ametlikus keeles	1 200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria paberandjal + DVD-l aastane väljaanne	ELi 22 ametlikus keeles	1 310 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seeria väljaanne ainult paberandjal	ELi 22 ametlikus keeles	840 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria igakuiselt ja kumulatiivselt DVD-l	ELi 22 ametlikus keeles	100 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) kord nädalas DVD-l	mitmekeelne: ELi 23 ametlikus keeles	200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria – värbamiskonkursid	konkursside keeled	50 eurot aastas

Euroopa Liidu Teatajat saab tellida Euroopa Liidu 22 ametlikus keeles. Teataja on jaotatud L-seeriaks (õigusaktid) ja C-seeriaks (teave ja teatised).

Iga keeleversioon tuleb tellida eraldi.

Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 920/2005, mis avaldati ELTs L 156 18. juunil 2005 ja milles sätestatakse, et Euroopa Liidu institutsioonid ei ole ajutiselt kohustatud koostama ja avaldama kõiki õigusakte iiri keeles, müüakse ELT iirikeelseid väljaandeid eraldi.

Euroopa Liidu Teataja lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) tellimus sisaldab kõiki 23 keeleversiooni ühel mitmekeelsel DVD-l.

Soovi korral saab koos *Euroopa Liidu Teataja* tellimusega mitmesuguseid *Euroopa Liidu Teataja* kaasandeid. Kaasannete ilmumisest teavitatakse tellijaid teadaande vahendusel, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Müük ja tellimused

Erinevate tasuliste perioodikaväljaannete tellimusi, k.a *Euroopa Liidu Teataja* tellimust, saab vormistada meie edasimüüjate kaudu. Edasimüüjate nimekiri on kättesaadav järgmisel veebilehel:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm

EUR-Lexi (<http://eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

